

MAJANDUSAASTA ARUANNE

01.01.2008-31.12.2008

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM

Aadress: Harju 11, Tallinn 15072

Telefon: 6 256 335

Faks: 6 313 660

E-post: info@mkm.ee

Interneti kodulehekülg: <http://www.mkm.ee>

Tegevjuht: Marika Priske

Minister: Juhan Parts

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja siseauditi eest vastutava isiku arvamusest majandusaasta aruande kohta.

Dokument koosneb 54 leheküljest.

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	3
I osa Tegevuskava täitmise aruande koond.....	3
II osa Asutuse juhi hinnang sisekontrollisüsteemi kohta ja ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditi korraldamisel	11
III osa Ülevaade Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas olevate äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute kohta	12
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	17
Tegevjuhtkonna deklaratsioon	17
Bilanss	18
Tulemiaruanne.....	19
Rahavoogude aruanne	20
Netovara muutuste aruanne	21
Riigieelarve täitmise aruanne	22
Raamatupidamise aastaaruande lisad	27
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused	27
Lisa 2. Konsolideeritud asutused	32
Lisa 3. Raha ja selle ekvivalendid.....	33
Lisa 4. Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega	33
Lisa 5. Maksud, lõivud, trahvid.....	34
Lisa 6. Muud nõuded ja ettemaksed.....	36
Lisa 7. Varud	37
Lisa 8. Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes.....	37
Lisa 9. Tütar- ja sidusettevõtjad (tuhandetes kroonides).....	38
Lisa 10. Kinnisvarainvesteeringud	40
Lisa 11. Materiaalne põhivara	41
Lisa 12. Immateriaalne põhivara	42
Lisa 13. Kohustused	43
Lisa 14. Eraldised	44
Lisa 15. Laenukohustused	44
Lisa 16. Saadud ja antud toetused	44
Lisa 17. Kaupade ja teenuste müük.....	47
Lisa 18. Muud tulud	47
Lisa 19. Tööjõukulud	48
Lisa 20. Majandamiskulud	49
Lisa 21. Muud tegevuskulud	49
Lisa 23. Siirded	50
Lisa 24. Selgitused eelarve täitmise aruande kohta.....	50
ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE	54

TEGEVUSARUANNE

I osa Tegevuskava täitmise aruande koond

Valdkond: Efektiivselt toimiv majanduskeskkond

Strateegiline eesmärk – ettevõtlikkust ja innovatsiooni soosiv riik ning õiguskeskkond, mis tagab ühistel tingimustel turuosaliste vajadustele vastavad tooted ja teenused

Eesmärgi poole liikumist iseloomustasid järgmised indikaatorid ja tegevused:

- Maailmapanga ettevõtlikusalase õiguskeskkonna uuringus „Doing Business” langes Eesti 2008. a. 22 kohale (2007. a 17). Põhjuseks asjaolu, et teised riigid (eriti Aasia riigid) olid arengus kiiremad.
- Tähtaegselt ülevõtmata direktiivide osakaal alla 1%, saavutustase 2008. a oli <1,06%.
- Tarbijate rahulolu tarbijaõiguste kaitsega – Eesti püsis 14. kohal (sama 2006.a), kuigi EL-ga liitus vahepeal 2 riiki.

Olulised tegevused, mis tehtud:

- Parandamaks Eesti positsiooni Doing Business edetabelis, uuendati töölepinguseadust, kuna just töösuhted olid problemaatilisim indikaator, mis Eesti kohale edetabelis negatiivset mõju avaldas. Uus töölepinguseadus lihtsustab ja muudab töösuhteid ja tööturu toimimist oluliselt paindlikumaks, mõju töökeskkonnale on veel vara hinnata, kuid eriti praeguses olukorras hädavajalikku paindlikust on seadus tööjõuturul suurendanud.
- Õigusliku regulatsiooni analüüs- muudeti reklaamiseadust ja 01.11.2008 jõustus uus reklaamiseadus, mis annab õigusselguse ettevõtjatele reklaamivaldkonnas tegutsemisel.
- Kaubandustegevuse seaduse, majandustegevuse registri seaduse ja nendega seonduvate seaduste muutmise seadus pakett jõustus 15.05.2008, välja arvatud turismiseaduse muudatus turismiinfokeskuste regulatsiooni osas, mis jõustus 1.09.2008. Selle tulemusena muutus oluliselt lihtsamaks ettevõtjate tegutsemise õiguse saamine erinõuetega tegevusaladel tegutsemiseks. Oluliselt lihtsamaks muutus ka majandustegevuse registri registreeringu menetlemisega seonduv õiguslik regulatsioon. 2008.a valmis EL väliskaubandusepoliitika valdkonnas 90 eelnõud. Kõikidele esitatud eelnõudele koostati sisu ja mõju analüüs ning Eesti huve kajastav positsioon. Alates 1.01.2008. a on Sideametist, Konkurentsiametist, Energiaturu Inspeksioonist, Tehnilise Järelevalve Inspeksioonist ja Raudteeinspeksioonist moodustatud kaks uut asutust - Konkurentsiamet ning Tehnilise Järelevalve Amet.
- Loodi saneerimismenetluse võimalus (saneerimisseadus võeti vastu), rakendus stardi- ja kasvutoetus. Tulemust on vara hinnata, kuid ettevõtetele loodi sellega täiendav võimalus pankrotti vältida ja seeläbi tegevust jätkata. Toetusmeetme rakendamine kulges edukalt, mida näitas ka taotlejate suur huvi (kokku laekus 303 taotlust).
- 2008. a valmis EL väliskaubanduspoliitika valdkonnas 90 eelnõud ausa konkurentsi tagamiseks. EL Nõukogu ja Komisjoni otsekohalduvad määrused jõustusid Eestis probleemideta; ettevõtjate turulepääs paranes ühendusevälistes riikides, Eesti huvide tugeva ja järjepideva kaitse tagamiseks tihendati senist koostööd teavitusvaldkonnas Eesti Kaubandus- ja Tööstuskojaga.
- Viidi lõpule tööstusomandi esemetele õiguskaitse taotlemine veebipõhiselt.
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi „MKM“) toetusel (nii rahaliselt kui ka sisuliselt) koostati Eesti Kaupmeeste Liidu heade kaubandustavade juhend, millega liitunud on õigus kasutada vastavat märki ja võimalik liituda kõigil kauplejal. Rahastati tarbijate teadlikkuse tõstmisele suunatud projekte. Tänu sellele tõusis kauplejate

teadlikkus 2007.a detsembris jõustunud ebaausate kaubandustavade regulatsioonist. Suurendati tarbijate teadlikkust nende õigustest.

Olulised tegevused, mis tegemata jäid:

- Meetme „Eesti Ettevõtete kasv ja edukas rahvusvahelistumine“ alt kavandati tegevusi loomemajanduse arengu toetamiseks. 2008 a käis eeltöö meetme sihtgrupi piiritlemiseks ja toetatavate tegevuste fokuseerimiseks. Meede avaneb 2009. aastal.

Valdkond: Elamumajandus ja ehitus

Strateegiline eesmärk – parema eluaseme kättesaadavus ja jätkusuutlikkus, ehitusturu toimimine ja optimeeritud energiatarbimine ehitiste püstitamisel ja kasutamisel

Eesmärgi poole liikumist iseloomustasid järgmised indikaatorid ja tegevused:

- Kortere lamu rekonstrueerimiseks riikliku toetust saanud ühistute/ühisuste arv: 2007 tasemeks oli 3235, 2008-2011 on kavandatud 2000 ühistu lisandumine, 2008 oli toetust saanud ühistute/ühisuste arv tõusnud 3775ni.
- Kõigile nõuetele vastavate ehitiste arv kasvas 2007 aastal 7073 võrra. 2008 suurenes kasutusloa saanud ehitiste arv 5300 võrra. Kasutusse antud ehitiste vähenemine 2008 aastal on seotud majanduskasvu aeglustumisega, mis avaldas otsest mõju ka Eesti ehitusturule.
- Leibkondade rahulolu eluaseme kättesaadavuse ja kvaliteediga: 2007 oli tasemeks 83,5%, 2011 on kavandatud kasv 5%. 2008 taset ei ole veel teada, selgub siis kui 2010 tehakse rahvaloendus. MKMil puuduvad rahalised vahendeid rahuloluuuringu läbiviimiseks.

Olulised tegevused, mis tehtud:

- Standardite koostamine, tõlkimine ja ülevõtmine on toimunud vastavalt kinnitatud standardimiskavale ja koostöös Standardikeskusega.
- Eluasemefondi kvaliteedi ja energiasäästlikkuse tõstmiseks töötati välja rekonstrueerimistoetused, renoveerimistoetus ja energiatõhususe miinimumnõuded.
- Viidi läbi riigihanke tulemusena koolitusi miljööväärtusliku piirkonna elanikele ja valmis koduleht teadlikkuse tõstmiseks.
- Elamute korrashoiuga ja majandamisega tegelevaid isikuid koolitati 704.
- Eluasemefondi tehno seisundi kaardistamiseks jätkati uuringu läbiviimist paneelmajade tüübis, kaardistatud on 25%. Toetati 302 energiaauditit ja ehitise ekspertiisi.

Olulised tegevused, mis tegemata jäid:

- Eluasemete erivajadustele vastavaks kujundamise meetme rakendamine ja juhendmaterjalide koostamine on edasi lükatud seoses vastavate ressursside puudumisega. Tegevust plaanib 2009 aastal edasi teha Sotsiaalministeerium läbi Astangu Keskuse.
- Kortere lamute renoveerimislaenu programm ei käivitunud seoses läbirääkimiste venimisele EK-ga riigigarantii saamise vajadusega. Toetuskeemi käivitumine sõltub Rahandusministeeriumi ja Riigikogu tegevusest.

Valdkond: Energeetika

Strateegiline eesmärk – vähima keskkonnamuutusega ja mõistliku hinnaga pidev energiavarustus

Eesmärgi poole liikumist iseloomustasid järgmised indikaatorid ja tegevused:

- Elektritootmine Eestis katab Eesti elektritarbimise ning tarbijate soojavarustus on tagatud: 2007 oli eesmärk täidetud, sama eesmärk oli ka seatud 2011 aastaks, samuti 2008 täideti seatud eesmärk.
- Taastuvate energiaallikate osakaal energiabilansis: 2006 oli taastuvate energiaallikate osakaal 17,5%, 2011 on kavandatud saavutada 15% tase, 2008 osakaalu ei ole veel teada. /Primaarenergia ja taastuvate energiaallikate taset/osakaalu 2008. a on võimalik hinnata statistikaameti poolt 2009 sügisel avaldatavate andmete põhjal/.
- Investeeringuvajadust ja mõistliku tootlust arvestavad tarbijahinnad: 2007 oli tasemeks 75-80%, 2011 on sihttase 100%, 2008 taset ei ole teada. Investeeringuvajadust ja mõistlikku tootlust arvestavaid energiahindu (elekter, gaas) on võimalik hinnata 2009. sügisel konkurentsiameti regulaarse aruande põhjal elektri- ja gaasiturust Eestis/

Olulised tegevused, mis tehtud:

- 22.02.2009 kiitis Vabariigi Valitsus heaks elektrimajanduse ja energiamajanduse arengukavad. Energiamaajanduse arengukava on menetlemisel Riigikogus, Arengukavade ja nende rakendusplaanide lõplikul kinnitamisel on võimalik alustada nendes ettenähtud tegevuste elluviimisega.
- Osaleti EL kliima ja energiapaketi ning elektri ja maagaasi siseturupaketi väljatöötamisel. Asutati tehniline komitee EVS/TK 37 „Kütuse ja määrdeainete kvaliteet”, mis tegeleb ka biokütuseid sisaldavate kütuste standarditega. Mõlemad paketid on EL poolt 22.04.2009 seisuga vastu võetud. Tehnilise Komitee olemasolu võimaldab osaleda biokütusele nõudeid sätestavate Euroopa standardite väljatöötamise protsessis. See võimaldab tõsta tarbijate kindlust transpordis kasutatavate biokütuse kvaliteedi suhtes ja valmisolekut biokütuseid kasutada.
- Biomassi ja bioenergia kasutamise edendamise arengukavas aastateks 2007 – 2013 ministeeriumile kavandatud tegevused on täidetud. Rakendustegevus jätkub.
- Moodustati vedelkütusevarud vastavalt graafikule (65 päeva varu 2009. aasta alguseks), millega tagati EL liitumislepingu ja vedelkütusevaru seaduse täitmine.
- Konkurentsijärelevalve roll energiaturgudel on tõusmas. Konkurentsiameti tegevus selles on olnud igati tulemuslik.

Olulised tegevused, mis tegemata jäid:

Transpordis kasutatavate vedelate biokütuste osakaal on jäänud madalale tasemele. Riigikontrolli aruande (28.04.2006 "Riigi tegevus rapsi ja biodiislikütusega seotud küsimuste käsitlekul") hinnangul puudub tarbijatel kindlus transpordis kasutatavate biokütuste kvaliteedi suhtes ja seega valmisolek biokütuseid kasutada. Laiemalt on biokütuste konkurentsivõime Eesti turul praegu madal kuna vabatahtlikud meetmed (aktsiisivabastus) ei ole osutunud piisavalt tõhusateks. Töötasemel ametkondade vahel on arutatud ka kohustuslike meetme rakendamise võimalusi (nt kohustuslik biokomponendi lisamine mootorikütusele 5% ulatuses) kuid selles osas on erimeelsusi. Suure biosisaldusega mootorikütused nõuavad enamasti juba selleks kohandatud transpordivahendeid.

Valdkond: Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime

Strateegiline eesmärk – innovaatilised ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised Eesti ettevõtted

Eesmärgi poole liikumist iseloomustasid järgmised indikaatorid ja tegevused:

- Ettevõtete ellujäämismäär: 2007 lõpuks oli tase 65,6%, 2008. aastal oli ettevõtete ellujäämise määr 67,4%. Aastaks 2011 on kavandatud saavutustasemeks 70%.

- Eesti tootlikkuse tase EL-25 võrreldes oli 2008. aastal 59,2% ja 61% EL-27 keskmisest.
- Erasektori teadus ja arendustegevus (TA) investeeringute maht kogu sihtväärtustest 13,4%, 29 osalusteatist tehnoloogia- ja arenduskeskuste loomiseks, klastrite toetuskeemi alt tehti 23 eeltaotluse osas positiivne rahastamisotsus (2008.a eesmärgiks oli 5).
- 2008. aastal oli peamiseks tegevusteks struktuurivahendite perioodi 2007-2013 turismivaldkonna meetmete väljatöötamine ja rakendamine.
- 2008 aasta lõpuks oli avanenud 7 struktuurivahendite perioodi 2007-2013 turismivaldkonna meetet. Muuhulgas avanesid ettevõtjatele toetusmeetmed turismiturundustegevuse arendamisele ja toetused turismitoodete arendamiseks - Eestis ööbis 2008.aastal 1,97 miljonit välituristi, mis on +3,7% rohkem kui 2007.a.

Olulised tegevused, mis tehti:

- 2008.a. teisest poolest hakati taas andma ettevõtjatele toetust nõustamis- ja koolitusteenu hankimiseks. Kuust kuusse taotlejate hulk suurenes ning aasta lõpus suurendati eelarvet.
- Eksporditurunduse toetust sai 80 ettevõtet. Toetuskeemi rakendamist võib kordaläinuks lugeda, eksporditurunduse toetuse vastu oli väga kõrge huvi, mis tingis ka vajaduse meetme eelarvet suurendada.
- Riiklik energiatehnoloogiaprogramm käivitus, avati uus tehnoloogia- ja arenduskeskuste programm, TA projektide toetuskeem, käivitus SPINNO (teadmiste ja tehnoloogia siire) uus programm, avati klastrite arendamise programm, arendustöötajate kaasamise toetusprogrammi, viidi läbi Innovatsiooniaasta 2009 ideekonkurss ning tegevuste ettevalmistamine. 2008. aastal käivitatud toetuskeemide rakendumist võib korda läinuks lugeda, kuna saavutatud sihtväärtused on seoses osade meetmete hilises käivitamisfaasist keskpärased (näit TA projektide programm). Taotlemisaktiivsus programmide juures on märkimisväärselt kasvanud, raha on liikumas tehnoloogiapõhiste ettevõtetenäi ning positiivsete rahastamisotsustega on kaetud kõik olulised majandusharud.
- Ettevõtlusteadlikkuse programmi raames korraldati 4 ettevõtluste seminarit, toetati 10 noorte ettevõtlikkuse tõstmisele suunatud üritust, innovatsiooniteadmiste tõstmiseks korraldati seminaride sari. 2008 algas tegevuskava ettevõtlikkuse ja ettevõtluste efektiivsemaks õpetamiseks üldharidus ja kutsekoolides välja töötamine. Huvi seminaride vastu oli piisav ja seega võib nende läbiviimise kordaläinuks hinnata.
- Jätkusid alustavatele ettevõtjatele pakutavad baaskoolituste sarjad. Ekspordi teemadel algas seeria: ekspordiplaani koostamise koolitus, messikoolitused, sihturgude seminaride seeria, alustava ekspordööri ABC ja „Ekspordi Akadeemia“ seminaride sari. Ettevõtlikkusteadlikkuse seminaridel osales 300 ja innovatsiooniseminaride sarjas 750 inimest. Intellektuaalomandi kaitsega tegelevate ettevõtete arv langes vahemikus 2004-2006 13,4%-lt 12,5%-le, kuid Patendiraamatukogu 2008.a. eelandmete põhjal on see osakaal taas pöördunud tõusule.
- Jätkusid alustavatele ettevõtjatele pakutavad baaskoolituste sarjad. Ekspordi teemadel algas seeria: ekspordiplaani koostamise koolitus, messikoolitused, sihturgude seminaride seeria, alustava ekspordööri ABC ja „Ekspordi Akadeemia“ seminaride sari. Toetusmeetmete rakendumine oli ootuspärane.
- Starditoetuseid pakuti edukalt, vähem huvi näidati üles kasvutoetuse vastu. Stardilaenu käenduse kasutamine eriti populaarseks ei osutunud. Tehnoloogiainvesteeringute toetuse taotlemine oli 2008 aastal väga aktiivne (I taotlusvoor toimus sügisel 2008). Esitatud ligi 150 taotlusega taotleti toetust ca 560 miljoni krooni eest. Rahuldati 49 ettevõtja taotlused ca 260 miljoni krooni eest.
- 156 toetustaotlust rahuldati, neist 118 stardi ja 28 kasvutoetuse taotlust.

- Kokku laekus 149 taotlust, mis tingis vajaduse eelarvet suurendada, taotlusi rahuldati 259 miljoni krooni eest.
- Edukaks osutus ka tehnoloogiainvesteeringute toetuse programm, mille tegelik maht oli kavandatud 111 miljoni asemel 259 miljonit ning taotlusi laekus 597 miljoni krooni ulatuses.
- Rakendus arendustöötajate kaasamise programm, sept 2008 kuulutati teist korda välja äriideede konkurss Ajujaht; töötati välja noorte innovaatiliste ettevõtete rahastamis põhimõtete kontseptsioon.
- Ajujahi konkursil koguti üle 100 idee ning valiti välja 24 meeskonda äriideede edasiarendamiseks. Ajujahi konkursile seatud eesmärgid saavutati täielikult.
- SPINNO programmi alt baasfinantseerimise osas viidi läbi taotlusvoor, TA projekti programm avati, samuti tehnoloogia arenduskeskuste programm uuendatud kujul. Innovatsioonipoliitikaalaste teadusuuringute pilootprogramm käivitati ning uuringu läbiviija leidmiseks korraldati konkurss. Käivitati Riiklik Energiatehnoloogiaprogramm ning valmistati ette hankedokumendid biotehnoloogia programm fookusvaldkondade leidmiseks. Klasterite arendamise programm käivitati ja viidi läbi eeltaotluste voor. Arendustöötajate kaasamise programm avati. Klasterite programmi iseloomustas väga suur taotlemisaktiivsus: 26-st laekunud taotlusest tehti positiive rahastamisotsus 23 taotluse osas (eesmärgiks oli 5 projekti rahastada). TA projektidele seatud eelarvelisest 2008. aastaks seatud eesmärgist täideti vaid 43,5%, mis oli tingitud meetme hilisest avamisest. Teiselt poolt võib aga meetme rakendamist edukaks lugeda, kuna positiivsed rahastamisotsused on tehtud kõikides olulistest majandusvaldkondades. Kõikide TA meetmete abil on ettevõtete TA investeeringute mahu 2008. aasta eesmärgist täidetud 13,4%, mida võib lugeda heaks tulemuseks.
- Tehnoloogia arenduskeskuste eelarve 2008. aastaks täideti 94% ulatuses, samuti võib rohkelt eeltaotluste laekumist lugeda väga heaks tulemuseks ning märkimisväärset huvi kasvu antud meetme vastu.

Olulised tegevused, mis jäid tegemata:

- Arendustöötajate kaasamise programmi alt esitati 3 taotlust (rahastamisotsused 2009). Arendustöötajate kaasamise programmi alt kesine taotlemine ning sihteesmärgi mitte saavutamine põhjustatud programmi oodatust kõvasti hilisemast avanemisest.

Valdkond: Infoühiskond

Strateegiline eesmärk – infoühiskonna areng

Eesmärgi poole liikumist iseloomustasid järgmised indikaatorid ja tegevused:

- 2008 oli interneti kasutajaid 66% (2007. a 66%), 2011 kavandatakse 70%.
- Mobiiltelefonivõrguga liitumise määr 2008 131%, 2007 126%, 2011 kavandatakse 150%.
- Elektroonilise side turul kasutusel uued teenused: 2008 – Eesti ee portaali arendati välja ja kinnitati riigi infosüsteemi haldussüsteem. (Andmekogude registreerimise süsteem-registrite kooskõlastamine, kõiki avaliku sektori poolt pakutavaid ja/või avaliku sektori huvides olevaid elektroonseid teenuseid koondav süsteem, mille eesmärk on tagada kõigi riigiinfosüsteemide koos toimimise võime).
- Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse (RIA) andmetel vahetati 2008. aastal dokumendivahetuskeskuse (DVK) kaudu 4920 elektroonilist dokumenti. Prognoositud vahetatavate elektrooniliste dokumentide arv 2500 on kahekordselt ületatud.

- 2008. aasta lõpuks oli võimaldatud ID kaardi elektroonset kasutamist 163 670 kasutajale ja 137 110 digiallkirja andmiseks.
- *Olulised tegevused, mis tehtud:*
- Majandustegevuse registri (MTR) (registri talituse töötajate) poolt anti suur panus ettevõtjate nõustamisel X-tee teenuste kasutamisel. Lisandusid uute erinõuetega tegevusalade registreeringud ca 100 kokku. Ligi pooled ettevõtjad (ehk 21 tuhat) tegid 2008 aasta jooksul MTR-s toiminguid elektroonselt (kasv 6 tuhat võrreldes 2008.a).
- Viidi läbi ID kaardi kasutusvõimaluste teavituskampaania, ID kaardi kasutusvõimalusi propageeriv digiallkirjade rekordkampaania, turvateadlikkuse teavitamise kampaania.
- Postiseadus ning selle alusel välja antud õigusaktid vaadati üle, õiguskorras toimunud muudatustest ettevõtjaid teavitatud. Taskukohase hinnaga universaalteenuse osutamine on tagatud. Digitaaltelevisiooni multipleks mis oma olemuselt on televisioonikanalite kogum, kus 1 raadiosageduse puhul on kuni 8 kanalit (analoogi puhul 1 sagedus, 1 kanal), on kooskõlastatud 1.07.2008, UMTS (kolmanda põlvkonna mobiili võrk 3G) on võimaldatud vastavas sagedusalas 31.01.2008. Eeldatavalt on 2008.aasta lõpuks suuremad linnad osaliselt 3G (UMTS) leviga kaetud, Mobiil TV testitud.
- Elektroonilise side turul on kasutusel uued kaasaegsed teenused: 2008 jätkasid ettevõtted uute teenustega turule tulekut mobiil-tv jne. 2011 on kavandatud sihttasemeks veelgi rohkem uusi teenuseid.
- Eesti postiturg on konkurentsiks avatud: 2007 oli 50 grammine kiri reserveeritud Eesti Postile, turg on konkurentsiks avatud 01.04.2009. Perioodiliste väljaannete edastamiseks riigieelarvest määratud sihtotstarbelise eraldise kasutamise leping.

Oluline, mis jäi tegemata:

Valdkonna esindajate hinnangul ei ole midagi väga olulist, mis oleks jäänud tegemata.

Valdkond: Transport

Strateegiline eesmärk – inimeste ja kaupade liikumisvajadusi rahuldav efektiivne, ohutu, turvaline ja keskkonnasõbralik transpordisüsteem

Eesmärgi poole liikumist iseloomustasid järgmised indikaatorid ja tegevused:

- Rahulolu transpordisüsteemiga (infrastruktuur, korraldus): 2007 oli tase 4,19 punkti, 2011 on kavandatud 5% kasv. 2008 oli tase 7,3 palli (kasv tulenes uuringu meetoodika muutusest).
- Teeliikluse keskmine kasv: 2007 oli kasv 11% (majanduskasv 6,3%), 2011 on kavandatud hoida kasvu väiksemana kui majanduskasv. 2008 kahanes teeliiklus 4,5% (majanduskasv - 3,6%)(negatiivse majanduskasvu korral on eesmärgiks teeliikluse suurem langus).
- Transpordisektori negatiivsed välismõjud: 2007 veel baastaset ei olnud kuid 2011 on kavandatud vähenemine 10%. Uuring ise valmib 2009 oktoobriks.

Olulised tegevused, mis tehtud:

- Välja töötati pikaajalised eri transpordiliikide visioonid, neli arenguvisioni, kergliikluse rakenduskava. Viidi läbi väliskulude ja transpordi maksustamise põhimõtete uuring. Osaletakse kõikides rahvusvaheliste organisatsioonide transpordi puudutavates töögruppides ja komisjonides. Transpordisüsteemide ning parimate praktikate analüüsi tulemused esitati transpordikomisjonile. Otsustati Soomega raudteepraamiühenduse loomine. Alustati Koidula piirijaama ehitamisega, samuti logistikakeskuste riikliku kava koostamisega.

- Arendati teede infrastruktuuri, liikluskasvatuse (liiklusõpetuse metoodiliste materjalide väljaandmine, liiklusõpetuse ja liiklusohutuskampaaniate läbiviimine, liiklusohutuslaste ürituste läbiviimine) ja liiklusohutusala teave edastati meedias, liikluskorraldust analüüsiti ja valmistati ette normdokumente.
- Koostati teehoiukava ja teostati täitmise järelevalve. Teostati liiklusohutuse ja liikluskasvatuse kampaaniad, samuti liiklusuuringud vastavalt rahvusliku liiklusohutuse programmile aastateks 2003-2015. Paraneb liiklejate teadlikkus ja väheneb liiklusõnnetustesse sattumise oht. Läbilaske kasutamise koefitsient on väiksem kui üks. Lõpetatud on Vaida-Aruvalla teelõigu ja Puurmani liiklussõlme ehitused. Investeeringud Tallinna Lennujaama reisiterminali ning lennuraja laiendamiseks on tehtud.
- Negatiivsete keskkonnamõjude vähendamiseks ja transpordi infrastruktuuri ohutuse ja turvalisuse tagamiseks ja liikluskorralduseks valmistati ette ja võeti vastu liiklusseaduse ja ühistranspordiseaduse ning nende alamaktide muudatused.
- Kergliikluse soodustamiseks, ühistranspordi atraktiivsuse tõstmiseks ja infosüsteemi arendamiseks ning üleriigiliseks korraldamiseks on välja töötatud kergliikluse edendamise rakendusplaan - ehitatakse vähemalt 50 km kergliiklusteid. vähendatakse maakonnaliinidel sõitvate busside keskmist vanust ühe aasta võrra. Ühistranspordi infrastruktuuri kvaliteedi tõstmise tegevused on planeeritud, kahe projekti ettevalmistustööd lõpetatud, Ühistranspordi infrastruktuuri raames loodi reisiplaneerija. Kogu liinivõrk on kaardipõhiselt kirjeldatud, on olemas liinide GIS (Geograafiline informatsiooni Süsteem)-põhine kaardikiht, loodud sõiduplaanide süsteem, ÜTRIS kasutusele võetud. ÜTRIS-e raames luuakse IT arhitektuur. Loodi ühistranspordi juhtimisstruktuur. Uuendati toetuste metoodikat, lõpetati maakondlike liinivõrkude optimeerimise projektid. Riikliku Autoregistrikeskuse (ARK) juurde loodi ühistranspordi osakond, mis hakkab korraldama ühistransporti kogu Eesti Vabariigis.

Olulised tegevused, mis tegemata:

- Teekatendite keskmise vanuses osas on eesmärk raskesti saavutatav seoses kütuseaktsiisi prognoosi vähenemisega.

Läbi on viidud transpordi väliskulude uuringu I etapp. II etapi läbiviimiseks küsiti toetust Tarkade otsuste Fondist, kuid taotlust ei rahuldatud. II etapp plaanitakse läbi viia 2009. aastal ja hetkel otsitakse selleks rahalisi vahendeid.

Ülevaade tähtsamatest majandusnäitajatest

	2008	2007	2006 korrigeeritud	2005 korrigeeritud	2004
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	48 970 713	45 615 571	42 780 407	38 691 828	26 662 260
Kohustused aasta lõpus	258 260	306 709	1 164 273	236 094	924 650
Riigieelarvesse kuuluv netovara aasta lõpus	48 712 453	45 308 845	41 616 134	38 455 734	25 737 610
Tulemiaruaude näitajad					
Tegevustulud	1 017 402	1 283 353	1 341 477	1 640 805	631 421
Tegevuskulud	-5 283 177	- 4 528 501	- 4 006 680	-3 306 430	-2 207 815
Tegevustulem	-4 265 775	- 3 245 148	-2 665 203	-1 665 625	-1 576 394
Finantstulud ja -kulud	1 585 718	1 585 690	3 028 123	1 996 605	2 494 257
Muud näitajad					
Töötajate keskmine arv (inimest taandatudna täistööajale)	1 806	2 047	1 994	1 977	1 982
Asutuste arv (vt lisa 2)	17	20	20	20	20
Põhivarainvesteeringud		1 916 854	1 937 958	1 485 392	1 056 887
Eelarve ja selle täitmise näitajad					
Eelarve tulude maht	3 062 529	3 729 388	2 845 648	2 204 076	2 196 556
Eelarve tulude täitmine	3 027 529	3 394 643	2 756 161	1 905 631	1 311 898
Eelarve kulude maht eelarve seaduse liigenduses	7 853 942	6 326 010	5 623 614	4 295 298	4 011 944
Eelarve kulude täitmine	7 645 179	5 807 394	5 656 955	4 273 887	2 771 276
Finantseerimistehingute maht	947 433	2 704 296	840 840	172 347	3 076
Finantseerimistehingute täitmine	931 093	2 704 267	840 799	2 344	3 103

Eelarve ja selle täitmise näitajad ei sisalda Vabariigi Valitsuse reservist ja omandireformi reservfondist eraldatud vahendeid.

2008. aastal oli Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas 1773,1 töötajat, kellele makstud töötasude summa ilma sotsiaal- ja töötukindlustusmaksuta oli 410 530 tuhat krooni sealhulgas juhtkonnale 29 173 tuhat krooni 2007. aastal oli töötajaid 1965 ja töötasudeks maksti 394 310 tuhat krooni. Töötasud on toodud lisa 19.

II osa Asutuse juhi hinnang sisekontrollisüsteemi kohta ja ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditi korraldamisel

Hinnang sisekontrollisüsteemi kohta

Ministrina hindan Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning tema valitsemisala sisekontrollisüsteemi tõhusaks. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja tema valitsemisala sisekontrollisüsteemi rakendamisel on järgitud kehtivaid õigusakte ja üldtunnustatud standardeid. Hinnang sisekontrollisüsteemile põhineb muu hulgas ministeeriumi ja valitsemisala siseaudiitorite ning Riigikontrolli auditaruannetes toodud informatsioonil ja hinnangutel sisekontrollisüsteemi kohta.

Ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditi korraldamisel

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi siseauditi osakond tegutseb 26. novembril 2003. a ministri käskkirjaga nr 455 kinnitatud põhimääruse ning ametijuhendite alusel. Osakonna töökorraldust reguleerib siseauditi eeskiri (kinnitatud ministri poolt 12. märtsil 2004 käskkirjaga nr 82).

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi siseaudiitoritele on tagatud tööks vajalikud tingimused, ligipääs tööks vajalikule informatsioonile ja funktsionaalne sõltumatus asutuse ülejäänud tööst.

Seisuga 31.12 2008 on riigiraamatupidamiskohustuslaste koosseisus siseaudiitoreid järgmiselt:

- ministeeriumis 6 ametikohta, ametis 4 siseaudiitorit
- Autoregistrikeskuses 2 ametikohta, ametis 1 audiitor
- Maanteeametis 2 ametikohta, ametis 2 audiitorit
- Veeteede Ametis 1 ametikoht, ametis 1 audiitor

2008. aastal asus tööle 2 ja lahkus 2 audiitorit.

Siseaudiitoritele võimaldatakse asjakohast täiendõpet, mis on kooskõlas siseauditi strateegiliste eesmärkide ja organisatsiooni arengukavaga.

Olulisemad auditeeritud valdkonnad olid järgmised:

- raamatupidamise aastaaruanded ja tehingute seaduslikkus
- välisabi projektide juhtimis- ja kontrollisüsteemide hindamine ja kuludokumentide audit
- Autoregistrikeskuse allüksuste tegevuste kontrollimine
- Veeteede Ameti struktuuriüksuste tegevuste kontrollimine
- Maanteeameti allüksuste tegevuste kontrollimine

Auditi plaanid koostati riskide hindamise tulemusena.

Siseauditite tulemusena väljapakutud ettepanekuid on suures osas rakendatud või keerukamate ettepanekute puhul kavatsetakse rakendada tulevikus.

Ministrina hindan ministeeriumi ja tema valitsemisala siseauditi funktsiooni heaks.

Juhan Parts
Minister

III osa Ülevaade Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas olevate äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute kohta

Äriühingud

Riigi äriühingud ja riigi osalusega äriühingud:

1. AS Eesti Energia, riik 100%
2. AS Eesti Raudtee, riik 100 %
3. Elektriraudtee AS, riik 100%
4. AS Eesti Post, riik 100%
5. AS Saarte Liinid, riik 100%
6. AS Tallinna Sadam, riik 100%
7. AS Eesti Loots, riik 100%
8. AS Tallinna Lennujaam, riik 100%
9. Lennuliiklusteeninduse AS, riik 100%
10. AS A.L.A.R.A, riik 100%
11. AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuur, riik 100%
12. AS Metrosert, riik 100%
13. AS Tartumaa Teed, riik 100%
14. AS Teede Tehnokeskus, riik 100%
15. AS Pärnumaa Teed, riik 100%
16. AS Virumaa Teed, riik 100%
17. AS Võrumaa Teed, riik 100%
18. AS Saaremaa Teed, riik 100%
19. AS Vooremaa Teed, riik 100%
20. OÜ Tehnokontrollikeskus, riik 100%
21. AS Levira, riik 51%,49% Telediffusion de France S.A.
22. AS Estonian Air riik 34%, 49% SAS Group; 17% AS Cresco

Aruandeaastal toimunud muudatused:

Vabariigi Valitsuse 27. veebruari 2008. a korraldusega nr 97 volitati majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Partsi osalust valitseva ministrina otsustama Eesti Energia Aktsiaseltsi aktsionäride üldkoosolekul Eesti Energia Aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamise 61 137 tuhande krooni võrra 611 370 uue 100-kroonise nimiväärtusega aktsia väljalaskmise teel ning märkima aktsiad. Kõik väljalastavad uued Eesti Energia Aktsiaseltsi aktsiad märkis aktsionärina Eesti Vabariik tasudes väljalastavate aktsiate eest mitterahalise sissemakse üleandmisega Eesti Energia Aktsiaseltsile.

Vabariigi Valitsuse 18. detsembri 2008. a korraldusega nr 518 volitati majandus- ja kommunikatsiooniministrit osalust valitseva ministrina otsustama Ai Eesti Vedelkütusevaru Agentuur aktsionäride üldkoosolekul aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamise poolt 613 165 tuhande krooni võrra 613 165 uue 1000-kroonise nimiväärtusega aktsia väljalaskmise teel. Kõik väljalastavad uued ASi Eesti Vedelkütusevaru Agentuur aktsiad märkis aktsionärina Eesti Vabariik tasudes väljalastavate aktsiate eest «2008. aasta riigieelarve

seaduse muutmise seaduse» § 1 osa 6 jao 7 real 101.1 finantsvarade suurendamiseks ettenähtud vahendite üleandmisega ASile Eesti Vedelkütusevaru Agentuur.

Vabariigi Valitsuse 10. aprilli 2008. a korraldusega nr 175 volitati majandus- ja kommunikatsiooniministrit otsustama osalust valitseva ministrina ASi Eesti Vedelkütusevaru Agentuur aktsionäride üldkoosolekul aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamise 225 000 tuhande krooni võrra 225 000 uue 1000-kroonise nimiväärtusega aktsia väljalaskmise teel. Kõik väljalastavad uued ASi Eesti Vedelkütusevaru Agentuur aktsiad märgiks aktsionärina Eesti Vabariik tasudes väljalastavate aktsiate eest «2008. aasta riigieelarve seaduse» § 1 osa 6 jao 7 real 101.1 finantsvarade suurendamiseks ettenähtud vahendite üleandmisega ASile Eesti Vedelkütusevaru Agentuur.

Vabariigi Valitsuse 23. oktoobri 2008. a korraldusega nr 440 volitati majandus- ja kommunikatsiooniministrit osalust valitseva ministrina otsustama ASi Eesti Raudtee jagunemise eraldumise teel, mille tulemusena anti osa ASi Eesti Raudtee varast koos kõikide vara omamisega kaasnevate õiguste ja kohustustega üle kahele jagunemise käigus asutatud uuele äriühingule, mille ainuaktsionäriks jäi AS Eesti Raudtee.

ASi Eesti Raudtee jagunemise käigus asutati:

- 1) äriühing ärinimega AS EVR Infra, mille aktsiakapital on 100 000 tuhat krooni ja põhitegevusala on raudteeinfrastruktuuri käitus;
- 2) äriühing ärinimega AS EVR Cargo, mille aktsiakapital on 10 000 tuhat krooni ja põhitegevusala on kauba raudteevedu.

Vabariigi Valitsuse 3. jaanuari 2008. a korraldusega nr 6 volitati majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Partsi osalust valitseva ministrina otsustama ASi Eesti Raudtee aktsionäride üldkoosolekul aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamise 99 067 tuhande krooni võrra 9 906 730 uue 10-kroonise nimiväärtusega aktsia väljalaskmise teel. Kõik väljalastavad uued ASi Eesti Raudtee aktsiad märkis aktsionärina Eesti Vabariik tasudes väljalastavate aktsiate eest «2008. aasta riigieelarve seaduse» § 1 osa 6 jaos 7 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala finantseerimistingute real (artikkel 101.1) finantsvarade suurendamiseks ettenähtud vahenditest ASile Eesti Raudtee 99 067 tuhat krooni.

Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2008.a korraldusega nr 151 volitati majandus- ja kommunikatsiooniministrit osalust valitseva ministrina otsustama:

- 1) Aktsiaseltsi Metrosert (registrikood 10397748) ühinemise Osäühinguga Eesti Proovikoda (registrikood 11035390), kusjuures ühendatavaks äriühinguks on Osäühing Eesti Proovikoda;
- 2) Aktsiaseltsi Metrosert aktsionäride üldkoosolekul aktsiakapitali suurendamise 2 676 tuhande kroonini 1800 uue 1000-kroonise nimiväärtusega lihtaktsia väljalaskmise teel ühendatava äriühingu Osäühing Eesti Proovikoda osakapitali arvelt.

Vabariigi Valitsuse 11. septembri 2008. a korraldusega nr 393 alusel võõrandati riigile kuulunud 9260 aktsiaseltsi Vooremaa Teed 1000-kroonise nimiväärtusega aktsiat eelläbirääkimistega pakkumise teel alghinnaga 34 000 tuhat krooni. Aktsiate müügi lisatingimuseks oli, et ostja jätkab aktsiaseltsi Vooremaa Teed, Tartu Teedevalitsuse ja Maanteeameti vahel 28. septembril 2006. a sõlmitud «Jõgeva maakonna riigimaanteede hoolde- ja säilitusremondi 2006–2014.a lepingu» täitmist 1.oktoobrini 2014.a ja tagab aktsiaseltsi Vooremaa Teed töötajatele töökohad ning eri tööliikide ja allhangete

juurutamisega olemasoleva firma arengu ning lepingute täitmise. Müügitehing ei ole veel jõustunud.

Vabariigi Valitsuse 3. juuli 2008. a korraldusega nr 303 asutati riigi äriühing ärinimega Aktsiaselts Virumaa Teed, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Aktsiaseltsi Virumaa Teed aktsiakapital oli aktsiaseltsi asutamisel 9 985 tuhat krooni, mis oli jagatud 9985 ühte liiki nimeliseks aktsiaks nimiväärtusega 1000 krooni aktsia kohta. Aktsiate eest tasuti mitterahalise sissemakse üleandmisega Aktsiaseltsile Virumaa Teed. Aktsiaseltsile Virumaa Teed anti mitterahalise sissemaksena üle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olev, Viru Teedevalitsuse kasutusest üleantav Lääne-Viru maakonnas asuv riigivara, maad ja kinnistud.

Vabariigi Valitsuse 3. juuli 2008. a korraldusega nr 304 asutati riigi äriühing ärinimega Aktsiaselts Võrumaa Teed, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Aktsiaseltsi Võrumaa Teed aktsiakapital oli aktsiaseltsi asutamisel 10 000 tuhat krooni, mis oli jagatud 10 000 ühte liiki nimeliseks aktsiaks nimiväärtusega 1000 krooni aktsia kohta. Aktsiate väljalaskehind oli kokku 18 056 tuhat krooni, millest 8 056 tuhat krooni moodustas ülekurss. Aktsiate eest tasuti mitterahalise sissemakse üleandmisega Aktsiaseltsile Võrumaa Teed. Aktsiaseltsile Võrumaa Teed anti mitterahalise sissemaksena üle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olev, Kagu Teedevalitsuse kasutuses Võru maakonnas asuv riigivara, maad ja kinnistud.

Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2008. a korraldusega nr 152 Asutati riigi äriühing ärinimega Aktsiaselts Tartumaa Teed, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Aktsiaseltsi Tartumaa Teed aktsiakapital oli aktsiaseltsi asutamisel 15 000 tuhat krooni, mis oli jagatud 15 000 ühte liiki nimeliseks aktsiaks nimiväärtusega 1 000 krooni aktsia kohta. Aktsiate väljalaskehind oli kokku 25 695 tuhat krooni, millest 10 695 tuhat krooni moodustab ülekurss. Aktsiate eest tasuti mitterahalise sissemakse üleandmisega Aktsiaseltsile Tartumaa Teed. Aktsiaseltsile Tartumaa Teed anti mitterahalise sissemaksena üle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olev, Tartu Teedevalitsuse kasutuses Tartu maakonnas asuv riigivara, maad ja kinnistud.

Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2008. a korraldusega nr 153 asutati riigi äriühing ärinimega Aktsiaselts Pärnumaa Teed, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Aktsiaseltsi Pärnumaa Teed aktsiakapital oli aktsiaseltsi asutamisel 25 000 tuhat krooni, mis oli jagatud 25 000 ühte liiki nimeliseks aktsiaks nimiväärtusega 1 000 krooni aktsia kohta. Aktsiate väljalaskehind oli kokku 44 445 tuhat krooni, millest 19 445 tuhat krooni moodustas ülekurss. Aktsiate eest tasuti mitterahalise sissemakse üleandmisega Aktsiaseltsile Pärnumaa Teed. Aktsiaseltsile Pärnumaa Teed anti mitterahalise sissemaksena üle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olev, Pärnu Teedevalitsuse kasutusest Pärnu maakonnas asuv riigivara, maad ja kinnistud

Vabariigi Valitsuse 3. juuli 2008. a korraldusega nr 305 asutati riigi äriühing ärinimega Aktsiaselts Saaremaa Teed, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Aktsiaseltsi Saaremaa Teed aktsiakapital oli aktsiaseltsi asutamisel 10 000 tuhat krooni, mis oli jagatud 10 000 ühte liiki nimeliseks aktsiaks nimiväärtusega 1000 krooni aktsia kohta. Aktsiate väljalaskehind oli kokku 11 820 tuhat krooni, millest 1 820 tuhat krooni moodustas ülekurss. Aktsiate eest tasuti mitterahalise sissemakse üleandmisega Aktsiaseltsile Saaremaa Teed. Aktsiaseltsile Saaremaa

Teed mitterahalise sissemaksena üle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olev, Saarte Teedevalitsuse kasutusest Saare maakonnas asuv riigivara, maad ja kinnistud.

2008. aastal kavandatud aktsiakapitali suurendamine muu riigivara (vallasvara) mitterahalise sissemaks teel ASil Tartumaa Teed summas 21 989 tuhat krooni, ASil Pärnumaa Teed summas 28 091 tuhat krooni, ASil Virumaa Teed summas 20 312 tuhat krooni, ASil Võrumaa Teed summas 28 428 tuhat krooni ja ASil Saaremaa Teed summas 9 474 tuhat krooni toimub eeldatavasti 2009.aastal.

Avalik-õiguslikud juriidilised isikud

Valitsemisalasse kuuluvad avalik-õiguslikud juriidilised isikud:

1. Eesti Arengufond, vastavalt seadusele Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi riigieelarveliste eraldistena 2007. aastast alates vähemalt 20 000 tuhat krooni aastas viie aasta jooksul.

Sihtasutused

Riigi sihtasutused ja riigi osalusel asutatud sihtasutused:

1. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, riigi sihtasutus
2. Krediidi ja Eksporti Garanteerimise Sihtasutus KredEx, riigi sihtasutus
3. Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus, riigi sihtasutus
4. Sihtasutus Eesti Akrediteerimiskeskus, riigi sihtasutus
5. Tallinna Tehnoloogiapargi Arendamise Sihtasutus Tehnopol, 3 asutajat

Mittetulundusühingud

Mittetulundusühingud, mille liige riik on:

1. Mittetulundusühing Eesti Standardikeskus, 3 liiget, liikmemaks aastas kokku 36 tuhat krooni, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi liikmemaks aastas 12 tuhat krooni.
2. Mittetulundusühing Maailma Energeetikanõukogu Eesti Rahvuskomitee, 7 liiget liikmemaks 2008. aastal kokku oli 302 tuhat krooni, makstakse diferentseeritult, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi liikmemaks 2008. aastal oli 127 tuhat krooni (Eesti 2008.a. liikmemaks World Energy Council-ile).

Bilansipäevajärgsed sündmused

Vabariigi Valitsuse 11. detsembri 2008. a korraldusega nr 502 volitati majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Partsi osalust valitseva ministrina hääletama Eesti Energia Aktsiaseltsi aktsionäride üldkoosolekul aktsiaseltsi aktsiakapitali vähendamise poolt kuni 2 674 tuhande krooni võrra kuni 26 742 aktsia (nimiväärtusega 100 krooni) tühistamise teel.

Majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Partsi volitati aktsiakapitali vähendamisel otsustama mitterahalise väljamakse tegemine järgmiselt: Eesti Energia Aktsiaseltsil anda Eesti Vabariigile üle Tallinnas Telliskivi tn 59 asuv kinnistu (Harju Maakohtu kinnistusosakonna Tallinna jaoskonna kinnistusregistri registriosa nr 23983601, katastritunnus 78408:801:0157, pindala 3052 m², maakasutuse sihtotstarve – tootmismaa).

Vabariigi Valitsuse 26. veebruari 2009.a korraldusega nr 73 volitati majandus- ja kommunikatsiooniministrit osalust valitseva ministrina otsustama ASi Estonian Air aktsionäride üldkoosolekul aktsiaseltsi aktsiakapitali suurendamise 114 007 tuhande krooni võrra 207 286 uue 550-kroonise nimiväärtusega aktsia väljalaskmise teel. Kõik 70 473 aktsiat uutest ASi Estonian Air aktsiatest märkis aktsionärina Eesti Vabariik tasudes väljalastavate aktsiate eest «2009. aasta riigieelarve seaduse» § 1 osa 6 jao 7 real 101.1 finantsvarade suurendamiseks ettenähtud vahendite üleandmisega ASile Estonian Air.

Vabariigi Valitsuse 5. veebruari 2009. a korraldusega nr 39 volitati majandus- ja kommunikatsiooniministrit asutama riigi osalusega Eesti Interneti Sihtasutus (teine asutaja Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit osalusega 200 tuhat krooni) ning sihtasutusele üle andma rahalise sissemaksena 200 tuhat krooni.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Tegevjuhtkonna deklaratsioon

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevjuhtkond deklareerib oma vastutust lehekülgedel 17 kuni 54 esitatud ministeeriumi 2008.a raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsuse eest ja kinnitab oma parimas teadmises, et:

- 1) raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
- 2) raamatupidamise aastaaruanne kajastab vastavuses Riigi raamatupidamise üldeeskirjaga õigesti ministeeriumi finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;

Tallinnas, 26. mai 2009.a

Marika Priske

Kantsler

Bilanss

tuhandetes kroonides

	Lisa	31.12.2008	31.12.2007
Varad		48 970 713	45 615 571
Käibevara		759 931	696 760
Raha ja pangakontod	3	42	120
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	5	4 682	634
Muud nõuded ja ettemaksed	6	738 421	649 856
Varud	7	16 785	42 631
Müügiootel põhivara	11	1	3 519
Põhivara		48 210 782	44 918 811
Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes	8	1 019 683	750 774
Osalused tütar- ja sidusettevõtjates	9	29 356 213	26 937 037
Muud nõuded ja ettemaksed	6	8 101	8 247
Kinnisvarainvesteeringud	10	26 962	15 076
Materiaalne põhivara	11	17 734 737	17 163 938
Immateriaalne põhivara	12	65 086	43 739
Kohustused ja netovara		48 970 713	45 615 571
Lühiajalised kohustused		48 969 514	45 614 611
Saadud maksude, lõivude ja trahvide ettemaksed	5	1 107	699
Võlad tarnijatele	13	84 166	197 852
Võlad töötajatele	13	23 872	34 618
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	13,5,6	48 850 437	45 380 331
Eraldised	14	852	1 013
Laenukohustused	15	9 080	98
Pikaajalised kohustused		1 199	960
Muud kohustused ja saadud ettemaksed		0	5
Eraldised	14	1 199	955

Tulemiaruanne

tuhandetes kroonides

	Lisa	2008	2007
Tegevustulud		1 017 402	1 283 353
Kaupade ja teenuste müük	17	645 787	770 907
Riigilõivud	5	407 157	454 908
Tulud majandustegevusest	17	238 630	315 999
Saadud toetused	16	339 781	498 324
Muud tulud	18	31 834	14 122
Kasum/kahjum põhivara ja varude müügist		14 640	4 089
Muud tulud varadelt		127	53
Trahvid		5 176	1 601
Eespool nimetatata muud tulud		11 891	8 379
Tegevuskulud		- 5 283 177	- 4 528 501
Antud toetused	16	- 1 932 326	- 1 474 174
Subsiidiumid		- 428 564	- 385 483
Sotsiaaltoetused		- 357	0
Muud toetused		- 1 503 405	- 1 088 691
Tööjõukulud	19	- 551 216	- 527 090
Majandamiskulud	20	- 782 529	- 684 271
Muud kulud	21	- 534 966	- 450 749
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	22	- 1 482 140	- 1 392 217
Aruandeperioodi tegevustulem		- 4 265 775	- 3 245 148
Finantstulud ja -kulud		1 585 718	1 585 690
Intressikulu		- 442	- 115
Tulem osalustelt	8	1 586 161	1 585 801
Muud finantstulud ja -kulud		- 1	4
Aruandeperioodi tulem		- 2 680 057	- 1 659 458

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes kroonides)

	Lisa	2008	2007
Aruandeperioodi tegevustulem	-	4 265 775	3 245 148
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	22	1 482 140	1 392 217
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-	151 361	424 639
Kasum/kahjum põhivara müügist	11,12	13 129	4 019
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine		31 152	25 362
Korrigeeritud tegevustulem	-	2 916 973	2 256 227
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus kokku	-	50 860	101 191
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus		28 723	34 190
Rahavood põhitegevusest kokku	-	2 939 110	2 120 846
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	13,14	2 281 469	1 939 037
Korrigeerimine muutusega võlgades hankijatele	13	76 638	63 080
Müügist saadud tulu		23 691	6 903
Korrigeerimine laekunud ettemaksete muutusega		6 800	0
Korrigeerimine laenugevuseks saadud sihtfinantseerimise muutusega	15	2 417	1 686
Tasutud osaluste soetamisel	8	937 232	2 704 000
Laekunud dividendid	8	869 322	1 471 986
Laekunud intressid ja muu finantstulu		0	5
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-	2 393 109	3 099 377
Saadud laenud	15	9 080	0
Tagasi makstud kapitalirendikohustused	-	98	0
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		110 521	403 537
Makstud intressid		49	74
Makstud muud finantskulud	-	1	1
Rahalised siirded		212 590	817 107
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		5 332 141	5 220 332
Puhas rahavoog	-	78	109
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	3	120	11
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	3	42	20
Raha ja selle ekvivalentide muutus	-	78	109

Netovara muutuste aruanne

tuhandetes kroonides

	Lisa	31.12.2008	31.12.2007
Saldo aasta alguses		45 308 845	41 682 903
Põhivara ümberhindlus	11,12	111 952	30 981
Tütarettevõtjate reservide moodustamine ja ümberhindlused	9	754 580	432 810
Siire tulemi elimineerimisest		2 537 076	3 162 151
Saldo aasta lõpus		48 712 453	45 308 845

Riigieelarve täitmise aruanne

tuhandetes kroonides

Klassifikaatori kood	Nimetus	2008 esialgne eelarve	2008 lõplik eelarve	2008 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2009 aastasse
		A	B	C	C-B	D
	Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses*	0	0	119	0	0
	<i>Tulude laekumine</i>					
32	Kaupade ja teenuste müük	674 590	708 180	527 121	-181 059	0
35	Saadud toetused	2 134 124	1 451 685	1 451 685	0	0
38	Muud tulud	906 883	902 663	1 048 723	146 060	0
	Tulude laekumine kokku	3 715 597	3 062 529	3 027 529	-35 000	0
	Sh mitterahalised tulud	0	0	1 151 395	0	0
	<i>Kulude tasumine</i>					
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-2 947 577	-2 774 394	-2 672 156	102 238	-81 697
4	Eraldised	-3 765 947	-3 491 322	-3 444 122	47 200	-42 064
50	Tööjõukulud	-587 977	-585 215	-566 617	18 598	-6 416
55	Majandamiskulud	-943 352	-988 989	-948 342	40 647	-23 972
6	Muud kulud	-1 143	-14 021	-13 941	80	0
	Kulude tasumine kokku	-8 245 996	-7 853 942	-7 645 179	208 763	-154 149
	Sh mitterahalised kulud	0	0	-1 151 395	0	0
	<i>Finantseerimistehingud</i>					
10.1	Finantsvarade suurenemine	-324 067	-937 233	-937 232	1	0
20.5	Kohustuste suurenemine	0	0	11 228	11 228	0
20.6	Kohustuste vähenemine	-10 200	-10 200	-5 089	5 111	0
	Finantseerimistehingud kokku	-334 267	-947 433	-931 093	16 340	0
	Riigikassast saadud siirded*	0	0	7 592 841	0	0
	Riigikassale üle antud siirded*	0	0	-2 044 174	0	0
	Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*	0	0	42	0	0
	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium					
	<i>Tulude laekumine</i>					
32	Kaupade ja teenuste müük	8 916	8 182	10 539	2 357	0
35	Saadud toetused	1 244 197	1 170 970	1 170 970	0	0
38	Muud tulud	862 300	863 700	876 427	12 727	0
	Tulude laekumine kokku	2 115 413	2 042 853	2 057 937	15 084	0
	Sh mitterahalised tulud	0	0	1 149 672	0	0
	<i>Kulude tasumine</i>					
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-24 700	-25 161	-20 606	4 555	-4 555
4	Eraldised	-3 119 052	-3 349 131	-3 310 902	38 229	-35 879
50	Tööjõukulud	-93 361	-92 858	-88 350	4 508	-2 170
55	Majandamiskulud	-70 572	-68 311	-62 124	6 186	-6 219
6	Muud kulud	-315	-2 780	-2 780	1	0
	Kulude tasumine kokku	-3 308 000	-3 538 241	-3 484 762	53 479	-48 823
	Sh mitterahalised kulud	0	0	-1 149 672	0	0
	<i>Finantseerimistehingud</i>					

10.1	Finantsvarade suurenemine	-324 067	-937 233	-937 232	1	0
20.5	Kohustuste suurenemine	0	0	7 297	7 297	0
20.6	Kohustuste vähenemine	0	0	-497	-497	0
Finantseerimistehingud kokku		-324 067	-937 233	-930 432	6 801	0
	Riigikassast saadud siirded*	0	0	3 291 296	0	0
	Riigikassale üle antud siirded*	0	0	-934 039	0	0
	Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*	0	0	0	0	0
Konkurentsiamet						
<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	2 904	2 907	3 559	652	0
35	Saadud toetused	8 594	335	335	0	0
38	Muud tulud	15	15	288	273	
Tulude laekumine kokku		11 513	3 257	4 183	926	0
<i>Kulude tasumine</i>						
4	Eraldised	-236	-260	-236	24	0
50	Tööjõukulud	-24 773	-24 049	-21 990	2 059	-642
55	Majandamiskulud	-15 642	-7 078	-7 050	28	-269
6	Muud kulud	-3	-3	0	3	0
Kulude tasumine kokku		-40 653	-31 391	-29 276	2 115	-912
	Riigikassast saadud siirded*	0	0	29 814	0	0
	Riigikassale üle antud siirded*	0	0	-4 721	0	0
	Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*	0	0	0	0	0
Lennuamet						
<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	590	570	932	361	0
35	Saadud toetused	0	167	167	0	0
38	Muud tulud	5	20	75	55	0
Tulude laekumine kokku		595	757	1 174	417	0
<i>Kulude tasumine</i>						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	0	-309	0	309	-309
50	Tööjõukulud	-10 253	-10 760	-10 756	4	0
55	Majandamiskulud	-3 846	-3 881	-3 880	1	0
6	Muud kulud	-3	-3	0	3	0
Kulude tasumine kokku		-14 102	-14 952	-14 636	316	-309
	Riigikassast saadud siirded*	0	0	15 272	0	0
	Riigikassale üle antud siirded*	0	0	-1 809	0	0
	Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*	0	0	0	0	0
Maanteeamet						
	Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses*	0	0	3	0	0
<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	28 275	94 240	95 700	1 460	0
35	Saadud toetused	254 338	134 745	134 745	0	0
38	Muud tulud	16 700	19 931	19 704	-227	0
Tulude laekumine kokku		299 313	248 916	250 149	1 233	0
<i>Kulude tasumine</i>						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-2 778 670	-2 591 467	-2 524 250	67 217	-51 024
4	Eraldised	-1 190	-12 981	-12 981	0	0

50	Tööjõukulud	-221 334	-205 881	-200 590	5 291	-1 865
55	Majandamiskulud	-617 353	-681 225	-677 696	3 529	-1 258
6	Muud kulud	-213	-10 280	-10 280	0	0
Kulude tasumine kokku		-3 618 760	-3 501 834	-3 425 797	76 037	-54 147
Finantseerimistehingud						
20.5	Kohustuste suurenemine	0	0	3 930	3 930	0
20.6	Kohustuste vähenemine	0	0	-4 473	-4 473	0
Finantseerimistehingud kokku		0	0	-543	-543	0
Riigikassast saadud siirded*		0	0	3 538 649	0	0
Riigikassale üle antud siirded*		0	0	-362 460	0	0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*		0	0	1	0	0
Patendiamet						
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses*		0	0	116	0	0
Tulude laekumine						
32	Kaupade ja teenuste müük	33 180	33 282	34 254	972	0
35	Saadud toetused	0	202	202	0	0
Tulude laekumine kokku		33 180	33 483	34 456	972	0
Kulude tasumine						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-800	-837	-837	0	0
4	Eraldised	-900	-900	-900	0	0
50	Tööjõukulud	-15 645	-15 760	-15 752	8	0
55	Majandamiskulud	-4 689	-4 923	-4 907	16	-10
6	Muud kulud	-37	-37	-18	19	0
Kulude tasumine kokku		-22 070	-22 456	-22 414	42	-10
Riigikassast saadud siirded*		0	0	25 471	0	0
Riigikassale üle antud siirded*		0	0	-37 588	0	0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*		0	0	41	0	0
Tarbijakaitseamet						
Tulude laekumine						
32	Kaupade ja teenuste müük	40	57	57	0	0
35	Saadud toetused	515	685	685	0	0
38	Muud tulud	400	400	595	195	0
Tulude laekumine kokku		955	1 143	1 338	195	0
Kulude tasumine						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-60	-60	-60	0	0
4	Eraldised	-4	-4	-4	1	
50	Tööjõukulud	-13 990	-14 468	-14 060	408	-404
55	Majandamiskulud	-3 454	-3 992	-3 847	145	-144
6	Muud kulud	-5	-5	-1	4	0
Kulude tasumine kokku		-17 513	-18 529	-17 971	558	-548
Riigikassast saadud siirded*		0	0	18 666	0	0
Riigikassale üle antud siirded*		0	0	-2 032	0	0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*		0	0	0	0	0
Veeteede Amet						
Tulude laekumine						
32	Kaupade ja teenuste müük	146 100	146 639	7 289	-139 350	0
35	Saadud toetused	336 768	59 218	59 218	0	0

	38	Muud tulud	12 100	4 100	147 633	143 533	0
Tulude laekumine kokku			494 968	209 957	214 140	4 183	0
<i>Kulude tasumine</i>							
	15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-70 312	-94 321	-73 960	20 361	-17 057
	4	Eraldised	-335 556	-40 832	-40 832	0	0
	50	Tööjõukulud	-94 500	-104 455	-100 640	3 815	0
	55	Majandamiskulud	-91 791	-89 890	-78 220	11 670	-1 905
	6	Muud kulud	-450	-741	-711	31	0
Kulude tasumine kokku			-592 609	-330 239	-294 362	35 876	-18 962
Riigikassast saadud siirded*			0	0	312 841	0	0
Riigikassale üle antud siirded*			0	0	-232 617	0	0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*			0	0	0	0	0
Tehnilise Järelevalve Amet							
<i>Tulude laekumine</i>							
	32	Kaupade ja teenuste müük	51 520	51 355	71 937	20 582	0
	35	Saadud toetused	168 389	23 462	23 462	0	0
	38	Muud tulud	15 363	12 363	688	-11 675	0
Tulude laekumine kokku			235 272	87 180	96 087	8 907	0
Sh mitterahalised tulud			0	0	1 723	0	0
<i>Kulude tasumine</i>							
	15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-23 100	-21 247	-20 406	841	-566
	4	Eraldised	-212 258	-26 888	-21 467	5 420	-5 384
	50	Tööjõukulud	-30 782	-32 204	-30 105	2 099	-943
	55	Majandamiskulud	-37 727	-28 715	-11 930	16 785	-11 957
	6	Muud kulud	-53	-54	-33	20	0
Kulude tasumine kokku			-303 919	-109 107	-83 941	25 166	-18 850
Sh mitterahalised kulud			0	0	-1 723	0	0
Finantseerimistehingud							
	20.6	Kohustuste vähenemine	-200	-200	-118	82	0
Finantseerimistehingud kokku			-200	-200	-118	82	0
Riigikassast saadud siirded*			0	0	63 330	0	0
Riigikassale üle antud siirded*			0	0	-75 359	0	0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*			0	0	0	0	0
Eesti Riiklik Autoregistrikeskus							
<i>Tulude laekumine</i>							
	32	Kaupade ja teenuste müük	393 970	361 397	293 303	-68 094	0
	35	Saadud toetused	0	242	242	0	0
	38	Muud tulud	0	2 134	3 295	1 161	0
Tulude laekumine kokku			393 970	363 773	296 840	-66 933	0
<i>Kulude tasumine</i>							
	15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-3 300	-5 609	-5 457	152	-148
	4	Eraldised	-445	-445	-443	2	0
	50	Tööjõukulud	-55 235	-56 725	-56 471	254	-243
	55	Majandamiskulud	-53 714	-56 802	-56 763	38	0
	6	Muud kulud	-65	-118	-118	0	0
Kulude tasumine kokku			-112 758	-119 698	-119 252	446	-392
Finantseerimistehingud							

	20.6	Kohustuste vähenemine	-10 000	-10 000	0	10 000	0
Finantseerimistehingud kokku			-10 000	-10 000	0	10 000	0
Riigikassast saadud siirded*			0	0	121 319	0	0
Riigikassale üle antud siirded*			0	0	-298 907	0	0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*			0	0	0	0	0
Patendiraamatukogu							
<i>Tulude laekumine</i>							
	32	Kaupade ja teenuste müük	95	71	71	0	0
	35	Saadud toetused		330	330	0	0
Tulude laekumine kokku			95	401	401	0	0
<i>Kulude tasumine</i>							
	50	Tööjõukulud	-2 931	-3 089	-3 086	4	0
	55	Majandamiskulud	-2 536	-2 750	-2 740	10	-7
Kulude tasumine kokku			-5 467	-5 839	-5 826	14	-7
Riigikassast saadud siirded*			0	0	5 901	0	0
Riigikassale üle antud siirded*			0	0	-477	0	0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*			0	0	0	0	0
Riigi Infosüsteemide arenduskeskus							
<i>Tulude laekumine</i>							
	32	Kaupade ja teenuste müük	9 000	9 479	9 479	0	0
	35	Saadud toetused	121 322	61 329	61 329	0	0
	38	Muud tulud	0	0	16	16	0
Tulude laekumine kokku			130 322	70 808	70 824	16	0
<i>Kulude tasumine</i>							
	15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-46 635	-35 383	-26 581	8 803	-8 039
	4	Eraldised	-96 306	-59 882	-56 357	3 525	-801
	50	Tööjõukulud	-25 175	-24 966	-24 818	147	-147
	55	Majandamiskulud	-42 028	-41 425	-39 185	2 240	-2 202
Kulude tasumine kokku			-210 144	-161 656	-146 941	14 714	-11 189
Finantseerimistehingud							
	20.5	Kohustuste suurenemine	0	0	1	1	0
	20.6	Kohustuste vähenemine	0	0	-1	-1	0
Finantseerimistehingud kokku			0	0	0	0	0
Riigikassast saadud siirded*			0	0	170 283	0	0
Riigikassale üle antud siirded*			0	0	-94 166	0	0
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*			0	0	0	0	0

Selgitused lisa 24

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga ja riigieelarve seadusega. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on elimineeritud kõik ministeeriumi koosseisus olevate üksuste, kelle kohta peetakse iseseisvat raamatupidamisarvestust, omavahelised tehingud ja vastastikused saldod.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang võetakse arvele tootmisomahinnas, mis koosneb otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest, millela varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Muud varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud kulutustest. Varud hinnatakse alla eeldatavale neto realiseerimismaksumusele, kui see on madalam nende soetusmaksumusest.

Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse neid osalusi sihtasutustes ja mittetulundusühingutes, mille üle riigiraamatupidamiskohustuslasel on valitsev või oluline mõju. Osalused on bilansis kajastatud kapitaliosaluse meetodil.

Osalused tütar- ja sidusettevõtjates

Tütarettevõtjat loetakse kontrolli all olevaks, kui aruandekohustuslane omab üle 50% tütarettevõtja hääleõiguslikest aktsiatest või osadest, on võimeline kontrollima tütarettevõtja tegevus- ja finantspoliitikat või omab õigust nimetada või tagasi kutsuda enamikku nõukogu liikmetest. Sidusettevõtjaks loetakse ettevõtjat, milles omatakse hääleõigusega aktsiatest või osadest 20 kuni 50%. Osalusi tütar- ja sidusettevõtjate aktsiates ja osades kajastatakse kapitaliosaluse meetodil.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hooneid), mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida aruandekohustuslane ega ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused).

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 30 000 kroonist ilma käibemaksuta (kuni 31.12.2004 soetatud varad alates 10 000 kroonist). Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 30 000 krooni, kajastatakse kuni kasutuselevõtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasulikkust tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikkusest tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Hooned ja rajatised 2-5 %
- Masinad ja seadmed 20%
- Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika 25-40%
- Muu inventar, tööriistad ja sisseseade 20-25%

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 30 000 kroonist ilma käibemaksuta (kuni 31.12.2004 soetatud varad alates 10 000 krooni). Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortisatsioonimäärad aastas on järgmised:

- Tarkvara 25-40%
- Õigused ja litsentsid 25-40%

Ümberhindlused

Aastatel 2003 kuni 2005 viidi läbi ühekordne põhivarade ümberhindamine, mis tulenes vajadusest korrigeerida varasemaid puudujääke raamatupidamises ja võtta arvesse enne 1996.a toimunud hüperinflatsiooni. Alates 2006. aastast viiakse läbi täiendavaid ümberhindlusi läbi aruandeperioodil maakatastrisse kantud maade ja muude varade osas, mis on jäänud varasemalt arvele võtmata või ümber hindamata.

Ümberhindluse läbiviimiseks kasutatakse eelisjärjekorras turuhinda. Lihtsustatult hinnatakse maad kasutades maa maksustamishinda.

Müügiotel põhivara

Müügiotel põhivaraks loetakse materiaalsel või immateriaalsel põhivara või kinnisvarainvesteeringut, mis müüakse väga suure tõenäosusega lähema 12 kuu jooksul, mille korral on alustatud aktiivset müügitegevust ning millele on määratud realistlik hind.

Müügiotel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ja vara klassifitseeritakse ümber käibevara gruppi. Seda kajastatakse kuni müügi toimumiseni kahest madalamas, kas bilansilises jääkväärtuses või õiglasest väärtuses (miinus müügikulud).

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi, mille korral sihtfinantseerimise andja kontrollib toetuste sihipärast kasutamist. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse tulemiaruanDES kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemaid eraldi.

Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses ja saamist kajastatakse tuluna.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustused ning mitte-monetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida

kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, on bilansipäeva seisuga ümber hinnatud Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on tulemiaruanDES kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Tulude arvestus

Kogutud lõivude ja trahvide tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist. Dividenditulu arvestatakse dividendide väljakuulutamisel.

Maksude arvestus

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (näiteks käibemaks, juhul kui ostjaks on mitte-käibemaksukohustuslane) on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Puhkusetasude reserv

Puhkusetasu on kuluna kajastatud kohustuse tekkimise perioodil. Puhkusetasu reservi korrigeeritakse üks kord aastas – aruandeaasta lõpul. Väljateenitud puhkusetasu kajastatakse kasumiaruanDES kuluna ning bilansis on võetud arvele lühiajalise kohustusena töövõtjate ees. Puhkusetasu reservis kajastuvad ka sotsiaal- ja töötuskindlustusmaks.

Netofinantseerimine riigieelarvest

Kulude ja põhivara soetus kaetakse riigieelarvest ja kajastatakse saadud siiretena. Arvestatud tulude üleandmist riigieelarvesse kajastatakse antud siiretena. Samuti kajastatakse siiretena teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega tehtud muid tehinguid (varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikused üleandmised). Riigi koondaruandes siirded elimineeritakse.

Siirded ja netovara

Riigi rahalisi vahendeid haldab Rahandusministeeriumi koosseisus olev riigikassa osakond, kes annab riigiasutustele raha ülekannete tegemiseks ja saab riigiasutustelt neile laekunud raha. Vastavaid rahalisi liikumisi kajastatakse siiretena. Samuti kajastatakse siiretena teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega tehtud varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikused üleandmised.

Tulemi täielikuks üleandmiseks kajastatakse täiendav mitterahaline siire riigikassaga, millega viiakse tulemiaruanne nullini. See kajastatakse ühtlasi netovarade muutusena. Niisugused tulud ja kulud, mida tulemiaruanDES ei kajastata (näiteks põhivarade ümberhindlused) kajastatakse otse netovarade muutusena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva 30.mai.2009 vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Riigieelarve täitmise aruanne

Riigieelarve täitmise aruanne koostatakse e-riigikassa programmi andmete alusel kassapõhisel printsiibil. Aruanne lähtub riigieelarve koostamisel arvestatud põhimõtetest, mis võivad erineda raamatupidamise arvestuspõhimõtetest. Lisaks kassapõhisele printsiibile on suuremad erinevused järgmised

- a) riigiraamatupidamiskohustuslase siseseid elimineerimisi ei tehta;
- b) kaupade ja teenuste soetamisel lisanduv käibemaks kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksumusega, s.t nii majanduskuludena kui ka põhivara soetusena, mitte eraldi muude kuludena;
- c) materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus kajastatakse kuluna ja nimetatud varade müügist saadav tulu kajastatakse tuluna, põhivara amortisatsiooni, ümberhindlusi ja muid mitterahalisi liikumisi ei kajastata;
- d) eelarves ja eelarve täitmisena kajastatakse täiendavalt tuluna ja kuluna Euroopa Liidu struktuurifondidest saadavad toetused, mis liiguvad rahandusministeeriumi ja sihtasutustest rakendusüksuste kaudu ja mida tekkepõhistes raamatupidamisaruannetes ei kajastata;

Lisa 2. Konsolideeritud asutused

	Tegevustulud 2008	Tegevuskulud 2008	Finantstulud ja - kulud 2008	Varad 31.12.2008	Kohustused 31.12.2008	Netovara 31.12.2008
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	147 144	- 2 073 787	1 585 304	31 499 091	53 136	31 445 955
Veeteede Amet	256 343	- 318 436	0	648 170	79 203	568 967
Patendiamet	35 423	- 22 923	0	1 840	1 260	580
Eesti Riiklik Autoregistrikeskus (ARK)	298 948	- 123 088	- 334	81 227	9 949	71 278
Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus (RIA)	75 372	- 134 493	0	45 469	11 097	34 372
Maanteeamet	117 407	- 149 571	0	304 753	26 062	278 691
Teedevalitsused (6 asutust)	93 081	- 2 467 195	- 80	16 393 225	80 615	16 312 610
Sisemised elimineerimised	- 6 316	6 316	0	- 3 062	- 3 062	0
Kokku	1 017 402	- 5 283 177	1 585 718	48 970 713	258 260	48 712 453

	Tegevustulud 2007	Tegevuskulud 2007	Finantstulud ja - kulud 2007	Varad 31.12.2007	Kohustused 31.12.2007	Netovara 31.12.2007
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	24 706	- 1 549 096	1 585 801	28 704 409	10 861	28 693 548
Veeteede Amet	190 365	- 228 161	0	570 299	20 156	550 143
Patendiamet	34 584	- 21 008	0	1 537	1 513	24
Sideamet	116 793	- 38 812	- 3	4 698	2 174	2 524
Eesti Patendiraamatukogu	683	- 5 557	0	277	92	185
Konkurentsiamet	1 220	- 12 989	0	20	1 781	- 1 761
Tarbijakaitseamet	5 264	- 18 410	0	120	612	- 492
Lennuamet	4 851	- 15 266	0	3 991	845	3 146
Eesti Riiklik Autoregistrikeskus	368 822	- 121 623	- 56	81 025	10 373	70 652
Raudteespektsioon	5 252	- 16 660	0	42 114	5 187	36 927
Tehnilise Järelevalve Inspektsioon	3 312	- 14 762	- 9	618	1 261	- 643
Energiaturu Inspektsioon	2 556	- 6 150	0	47	502	- 455
Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus	46 384	- 107 000	0	24 998	6 314	18 684
Maanteeamet	406 873	- 219 081	- 1	467 608	134 975	332 633
Teedevalitsused (6asutust)	76 621	- 2 158 859	- 42	13 914 114	1 909 776	15 603 730
Sisemised elimineerimised	- 4 933	4 933	0	1 799 696	-1 799 696	0
Kokku	1 283 353	- 4 528 501	1 585 690	45 615 571	306 726	45 308 845

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi real on lisaks ministeeriumile veel asutused, kes esitavad ühist saldoandmikku: Tarbijakaitseamet, Tehnilise Järelevalve Amet, Konkurentsiamet, Lennuamet, Patendiraamatukogu .

01.jaanuarist 2008 ühendati 5 asutust: Tehnilise Järelevalve Inspeksioon, Sideamet, Konkurentsiamet, Energiaturu Inspeksioon ja Raudteeinspeksioon. Jäi kaks asutust: Tehnilise Järelevalve Amet ja Konkurentsiamet.

Tegevustulud vähenesid 265 951 tuhat krooni (26,14%). Tegevuskulud suurenesid 754 676 tuhat krooni (14,28 %), varad suurenesid 3 355 142 tuhat krooni (7%).

Lisa 3. Raha ja selle ekvivalendid

	31.12.2008	31.12.2007
Raha ja pangakontod		
Sularaha kassas	1	3
Arvelduskontod pankades	41	116
Raha ja pangakontod kokku	42	120

Üldjuhul on riigiasutuste kontod avatud Riigikassa kontsernikonto koosseisus. Iseseisvad kontod on lubatud avada rahandusministri loal. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas on avatud riigikassaväline pangakonto Patendiametil riigilõivude kogumiseks.

Lisa 4. Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega

tuhandetes kroonides

4.A. Nõuded ja kohustused

	Lühiajalised nõuded	Pikaajalised nõuded	Lühiajalised kohustused	Pikaajalised kohustused
Seisuga 31.12.2008				
Riigiraamatupidamiskohustuslased	107 133	0	72 836	0
Kohalikud omavalitsused	12 513	0	1 266	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	14 468	0	142	0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	546 215	5 604	66 539	0
Avaliku sektori üksused kokku	680 329	5 604	140 783	0
Sidusüksused	378 243	0	1 030	0
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	1 058 572	5 604	141 813	0
Seisuga 31.12.2007				
Riigiraamatupidamiskohustuslased	48 215	0	61 896	0
Kohalikud omavalitsused	11 804	0	25	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	10 532	0	6 965	0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	539 322	6 931	9 063	5
Avaliku sektori üksused kokku	609 873	6 931	77 949	5
Sidusüksused	194	0	1 404	0
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	610 067	6 931	79 353	5

4.B. Tulud ja kulud

	Tegevustulud	Tegevuskulud	Finantstulud ja -kulud
Seisuga 31.12.2008			
Riigiraamatupidamiskohustuslased	336 345	- 585 720	0
Kohalikud omavalitsused	37 568	- 740 947	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	1 463	- 25 989	0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	41 783	- 875 033	1 644 124
Avaliku sektori üksused kokku	417 159	- 2 227 689	1 644 124
Sidusüksused	30 083	- 14 863	- 57 963
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	447 242	- 2 242 552	1 586 161
Seisuga 31.12.2007			
Riigiraamatupidamiskohustuslased	499 247	- 496 348	0
Kohalikud omavalitsused	33 577	- 477 850	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	928	- 41 071	0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	16 529	- 63 322	1 603 485
Avaliku sektori üksused kokku	550 281	- 1 078 591	1 603 485
Sidusüksused	13 580	- 19 584	- 17 684
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	563 861	- 1 098 175	1 585 801

Lisa 5. Maksud, lõivud, trahvid

tuhandetes kroonides

5.A. Maksu- lõivu- ja trahvinõuded

	Lühiajalised nõuded		Saadud ettemaksed	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded				
Lõivunõuded	0	0	1 107	699
Nõuded loodusressursside kasutamisest ja saastetasudest	1 104	308	0	0
Trahvinõuded	4 901	1 338	0	0
Ebatõenäoliselt laekuvad trahvinõuded	- 1 323	- 1 012	0	0
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded kokku	4 682	634	1 107	699

5.B. Maksu- lõivu- ja trahvikohustused

	Ettemaksed		Lühiajalised kohustused	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Maksude, lõivude, trahvid				
Käibemaks	579	3 202	6 765	1 477
Sotsiaalmaks	0	39	12 946	5 159
Üksikisiku tulumaks	0	0	6 480	2 973
Töötuskindlustusmaks	0	0	284	155
Kogumispensioni maks	0	1	433	215
Erisoodustuste ja ettevõtja tulumaks	0	11	400	116

Muud maksud	0	26	0	28
Makstud lõivud	11	21	0	0
Loodusressursside kasutamise ja saastetasu kohustus	0	0	2 548	0
Ettemaksukontode jäägid	20 266	0	0	0
Maksud, lõivud, trahvid kokku	20 856	3 300	29 856	11 570

Käibemaksu ettemaks 579 tuhat krooni (2007.aastal 3 202 tuhat krooni) on tekkinud teedevalitsustel aasta lõpul maksustatava ja maksuvaba käibe proportsiooni korrigeerimisest. Maksude kohustus on detsembrikuus välja makstud töötasudelt arvestatud maksud, mille tasumistähtaeg on jaanuar 2009. Ettemaksukontode jäägid on ettemakstud maksud detsembris deklareeritud tasudelt.

5.C. Maksu- lõivu- ja trahvitulud

	31.12.2008	31.12.2007
Riigilõivud		
Liiklusregistri toimingute riigilõiv	291 761	365 460
Sideameti toimingute riigilõiv	70 253	45 187
Patendiameti toimingute riigilõiv	34 863	34 091
Elektrituru-, maagaasi- ja kaugkütteseaduse alusel teostatavatelt toimingutelt	2 721	2 470
Veeteede Ameti toimingute riigilõiv	2 941	2 401
Raudteeseaduse alusel teostatavate toimingute riigilõiv	1 032	1 373
Konkurentsiameti toimingutelt	941	990
Majandustegevuse registri toimingute riigilõiv	770	902
Riiklike tegevuslitsentside ja tegevuslubade väljastamise ja pikendamise riigilõiv	775	643
Lennuameti toimingute riigilõiv	444	605
Ehitisregistri toimingute riigilõiv	219	365
Lõhkematerjaliseaduse alusel teostatavate toimingute riigilõiv	111	100
Muud riigilõivud	326	321
Riigilõivud kokku	407 157	454 908
Trahvid		
Väärteomenetluse seadustiku alusel määratud trahvid	1 154	1 570
Muud trahvid	4 022	3
Trahvid kokku	5 176	1 601

Suuremad trahvitulud: piletita sõidu eest elektrirongides jaanuarist kuni 17. maini 2009.a 218 tuhat krooni (2007.a 636 tuhat krooni), Tarbijakaitseameti poolt määratud trahvid 545 tuhat krooni (2007.a 302 tuhat krooni), Tehnilise Järelevalve Ameti poolt määratud trahvid 299 tuhat krooni (2007.a.142 tuhat krooni). Muud trahvid on teede ehituslepingutest tulenevalt tähtaja ületanud tööde leppetrahvid 4 022 tuhat krooni.

Lisa 6. Muud nõuded ja ettemaksed

tuhandetes kroonides

	31.12.2008		31.12.2007	
	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa
Muud nõuded ja ettemaksed				
Nõuded ostjate vastu	30 624	0	19 651	0
sh. brutosummas	34 321	0	20 722	0
sh. ebatõenäoliselt laekuvad	-3 697	0	-1 071	0
Nõuded toetuste ja siirete eest (vt lisa 16)	80 125	5 419	49 180	6 666
Muud nõuded	1 209	0	526	0
Kinnipidamised töötasudest	16	0	19	0
Makstud tagatisdeposiidid	51	0	121	0
Sihtfinantseerimise tagasinõuded	88	0	36 311	0
Kaasfinantseerimise tagasinõuded	1 027	0	110	0
Muud nõuded	203	0	214	0
Ebatõenäoliselt laekuvad muud nõuded (miinusega)	- 176	0	-36 249	0
Maksude, lõivude, trahvide ettemaksed (vt lisa 5)	26 651	0	3 300	0
Ettemakstud toetused (vt lisa 16)	557 200	0	555 476	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	42 612	2 682	21 723	1 581
Ettemakstud kindlustuspreemiad	736	0	902	0
Kulude ettemaksed töövõtjatele	244	0	168	0
Töö- ja puhkusetasu ettemaksed	595	0	404	0
Deklareeritud maksukulu töötasu ettemaksetelt	179	0	125	0
Muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud	40 858	2 682	20 124	1 581
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	738 421	8 101	649 856	8 247

Muudes ettemakstud tulevaste perioodide kuludes on kajastatud rendipindade ettemaksed, ettemaksed hankelepingute eest.

Lisa 7. Varud

tuhandetes kroonides

	31.12.2008	31.12.2007
Varud		
Tooraine ja materjalid	14 621	37 074
Valmistoodang	1 210	4 962
Ostetud kaubad müügiks	497	541
Üle andmata tsentraliseeritud korras soetatud varud	0	25
Ettemaksed varude eest	457	29
Varud kokku	16 785	42 631

Tooraine ja materjalidena on arvel teedeehituseks soetatud materjalid summas 1 721 tuhat krooni (2007. a 23 707 tuhat krooni), Veeteedeameti varud 12 513 tuhat krooni (2007.a 12 585 tuhat krooni) ja Autoregistrikeskuse range arvestusega blanketid 387 tuhat krooni (2007.a 781 tuhat krooni).

Valmistoodanguna on arvel teedeehituseks valmistatud kruus ja killustik summas 1 210 tuhat krooni (2007.a 4 962 tuhat krooni).

Ostetud kaubana on arvel numbrimärgid summas 271 tuhat krooni (2007.a 401 tuhat krooni) ja muud kaubad 226 tuhat krooni (2007.a. 140 tuhat krooni).

Ettemaksed on tellitud blanketid lubade jaoks.

Lisa 8. Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes

tuhandetes kroonides

	Osalused 31.12.2006	Muutus 2007	Osalused 31.12.2007	Tulem kapitaliosalus meetodil 2008	Osalused 31.12.2008
Ettevõtluse Arendamise SA	105 760	28 982	134 742	31 910	166 652
Riigi Infokommunikatsiooni SA	46 267	21 020	67 287	236 581	303 868
Kredex Tallinna Tehnoloogiapargi Arendamise SA	337 324	15 369	352 693	- 823	351 870
SA Eesti Akrediteerimiskeskus	98 865	94 477	193 342	- 11 2291	182 113
	2 043	667	2 710	12 470	15 180
Kokku	590 259	160 515	750 774	268 909	1 019 683

Lisa 9. Tütar- ja sidusettevõtjad (tuhandetes kroonides)

	Bilansiline väärtus 31.12.2006	Bilansiline väärtus 31.12.2007	Saadud dividendid	Soetatud	Kasum/kahjum kapitaliosalusel	Sihtfinantseerimise muutus	Reservide arvestamine	Korrigeerimised	31.12.2008
Eesti Energia AS (kontsern)	16 814 310	16 554 501	- 652 000	61 137	754 125	- 125	724 843	0	17 442 481
AS Tallinna Sadam (konsolideeritud)	4 426 745	4 493 311	- 100 000	0	416 644	0	- 13 283	0	4 796 672
AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuur	891 632	1 267 176	0	838 165	29 770	0	0	0	2 135 111
AS Eesti Raudtee	668 181	2 701 711	0	99 067	69 639	0	3 923	- 77 781	2 796 599
AS Elektriraudtee	91 823	86 884	0	0	4 111	10 051	0	0	101 046
AS Tallinna Lennujaam (konsolideeritud)	555 599	649 606	0	0	16 675	- 7 790	0	0	658 491
Lennuliiklusteeninduse AS	234 390	245 121	- 85 000	0	72 322	0	0	0	232 443
AS Saarte Liinid	245 117	262 664	0	0	10 024	22 791	0	0	295 479
AS Eesti Loots	155 445	162 500	- 20 000	0	14 033	0	0	0	156 533
AS Eesti Post (konsolideeritud)	291 344	259 853	0	0	434	0	0	0	260 287
AS Levira (51%)	111 758	118 695	- 10 022	0	22 899	0	0	0	131 572
AS A.L.A.R.A.	6 702	20 351	0	0	- 2 122	0	0	0	18 229
AS Metrosert	12 195	10 783	0	11 643	566	- 1 384	0	0	21 608
OÜ Eesti Proovikoda	11 596	11 643	0	- 11 643	- 99	0	0	0	- 99
OÜ Tehnokontrollikeskus (konsolideeritud)	7 775	9 162	- 1 200	0	2 705	- 228	0	0	10 439
AS Teede Tehnokeskus	21 371	24 143	- 1 000	0	5 498	0	0	0	28 641
AS Vooremaa teed	7 574	11 401	- 100	0	927	0	0	0	12 228
Tartumaa Teed AS	0	0	0	47 684	5 294	0	0	0	52 978
Pärnumaa Teed AS	0	0	0	72 536	519	0	0	0	73 055
Virumaa Teed AS	0	0	0	30 297	308	0	0	0	30 605
Võrumaa Teed AS	0	0	0	46 484	2 239	0	0	0	48 723
Saaremaa Teed AS	0	0	0	21 294	3 172	0	0	0	24 466
Kokku tütarettvõtjad	24 553 557	26 889 505	- 869 322	1 216 664	1 429 683	23 315	715 483	- 77 781	29 327 547
Sidusettevõtjad									
AS Estonian Air (konsolideeritud)(34%)	65 216	47 532	0	0	- 57 963	0	39 097	0	28 666
Kokku	24 618 773	26 937 037	- 869 322	1 216 664	1 371 720	23 315	754 580	- 77 781	29 356 213

Tütarettevõtjatelt saadi dividende 869 322 tuhat krooni (2007. aastal 1 471 986 tuhat krooni). Kasumit teeniti 1 371 720 tuhat krooni (2007.a 1 909 635 tuhat krooni). Muutus sihtfinantseerimises suurenes 23 315 tuhat krooni (2007. a vähenes 1 681 tuhat krooni). Muutustena võeti arvele äriühendustes moodustatud riskimaandamise reservid 754 580 tuhat krooni.

2008. aastal toimunud muudatused on toodud ära tegevusaruandes.

Eesti Energia grupi ja Levira AS aruanded on auditeerimata, kuna nende aruandeaasta lõpeb peale 31. detsembril 2009. Auditeerimata on ka aasta lõpul asutatud aktsiaseltsid: Virumaa Teed AS, Võrumaa Teed AS ja Saaremaa Teed AS

Korrigeerimised

09.01.2007 ostis riik sõltumatult osapoolelt OÜ Baltic Real Services ülejäänud 66% AS Eesti Raudtee aktsiatest hinnaga 2 350 000 tuh kr. Ostuanalüüsi käigus hinnati ettevõtja 66% netovarade õiglaseks väärtuseks 1 926 628 tuh kr ning firmaväärtuseks kujunes 423 372 tuh kr.

AS Eesti Raudtee kasumiks kujunes 2007. a 143 773 tuh kr. Ostuanalüüsi käigus arvesse võetud ettevõtte varade õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahet korrigeeriti järgmiselt: vähendati varade müügist saadud kasumit summas 153 768 tuh kr, suurendati põhivara kulumit summas 98 137 tuh kr ja kajastati varade väärtuse langust seisuga 31.12.2007 summas 109 100 tuh kr. Korrigeerimiste tulemusena kujunes kahjumiks AS Eesti Raudtee aktsiatelt kapitaliosaluse meetodil 217 232 tuh kr. Arvestades tekkinud kahjumit ja vajadust investeerida ettevõtjasse täiendavat kapitali, otsustati kanda maha ka firmaväärtus. Summad -153 768 tuh kr, -98 137 tuh kr, -109 100 tuh kr ja -423 372 tuh kr on kajastatud ülaltoodud tabelis korrigeerimiste veerus.

2008. aastal korrigeeriti põhivara kulumit 77 781 tuhat krooni.

9.A. Arvele võetud sihtfinantseerimised tütar-ettevõtjates

Nimetus	31.12.2006	Sihtfinantseerimise muutus 2007	31.12.2007	Sihtfinantseerimine mine 2008	Sihtfinantseerimise kulum 2008	31.12.2008
AS Saarte Liinid	103 434	9 276	112 710	28 000	-5 209	135 501
AS Elektriraudtee	44 550	-674	43 876	20 282	-10 231	53 927
AS Tallinna Lennujaam	77 784	-8 508	69 276	0	-7 790	61 486
AS Metrosert	8 699	-1 421	7 278	0	-1 384	5 894
OÜ						
Tehnokontrollikeskus	168	695	863	0	-228	635
Eesti Energia AS	1 519	-1 049	470	0	-125	345
Kokku	236 154	-1 681	234 473	48 282	-24 967	257 788

Lisa 10. Kinnisvarainvesteeringud

tuhandetes kroonides

	31.12.2008	31.12.2007
Perioodi alguses		
Soetusmaksumus	19 060	44 263
Kogunenud kulum	- 3 984	- 3 470
Jääkväärtus	15 076	40 793
Ümberklassifitseerimine materiaalsest põhivarast	8 208	108
Ümberklassifitseerimine materiaalsesse põhivarasse	0	- 25 420
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivaraks	- 774	0
Ümberklassifitseerimine müügiotel põhivarast	3 519	174
Müügid	- 468	0
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine	0	- 57
Ümberhindlused	2 072	0
Kulum ja allahindlus	- 671	- 522
Kokku liikumised	11 886	- 25 717
Perioodi lõpus		
Soetusmaksumus	34 585	19 060
Kogunenud kulum	- 7 623	- 3 984
Jääkväärtus	26 962	15 076

Kinnisvarainvesteeringutelt saadi tulu ruumide rentimisest 578 tuhat krooni, halduskulud olid 76 tuhat krooni (2007.a 140 tuhat krooni). Kinnisvarainvesteeringute halduskulud olid 60 tuhat krooni. Hoonestusõigus on seatud 219 kinnistule. 57 kinnistut käsitletakse kinnisvarainvesteeringuna (maksumus kokku 7 254 tuhat krooni), 134 kinnistut, millele hoonestusõigus on seatud riigi äriühingute kasuks, on kajastatud maade grupis (maksumus kokku 80 150 tuhat krooni) Hoonestusõigustest saadud tulu 2008. aastal oli 2 697 tuhat krooni, 2007.a 2 112 tuhat krooni.

Renditulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2008	31.12.2007
Järgmisel majandusaastal	3 251	3 251
2. kuni 5. aastal	12 744	12 744
Peale 5. aastat	126 974	123 723

Lisa 11. Materiaalne põhivara (tuhandetes kroonides)

	Liikumised 2007	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksed	Kokku
31.12.2007							
Soetusmaksumus	19 547 701	352 309	19 043 134	958 894	51 849	862 871	21 269 057
Kogunenud kulum	-2 846 685	0	-3 422 329	-641 246	-41 544	0	-4 105 119
Jääkväärtus	16 701 016	352 309	15 620 805	317 648	10 305	862 871	17 163 938
Müügioteel põhivara	0	275	3 244	0	0	0	3 519
Soetused ja parendused	1 919 619	668	456 564	46 471	6 194	1 726 811	4 156 327
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	1 987	98	5 738	0	0	0	7 823
Kulum ja allahindlus	-1 321 852	-213	-1 323 454	-60 952	-2 878	0	-2 709 349
Müüdüd põhivara jääkväärtuse mahakandmine	-2 884	-308	-8 817	-198	0	0	-12 207
Muu mahakandmine jääkväärtuses	-52 283	0	-69 991	-28	-350	-105	-122 757
Üle viidud kinnisvara investeeringutesse	25 312	-161	-8 047	0	0	0	17 104
Üle toodud ja üle viidud müügioteel põhivaraks		-275	-3 244	0	0	0	-3 519
Saadud ja üle antud siiretena	4 842	56 505	488 421	3 807	0	-541 592	11 983
Üle antud mitterahalised sissemaksed	-93 795	-95 889	-78 415	-107 426	-301	0	-375 826
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine	-25 305	-95	-15 118	0	0	-15 939	-56 457
Ümberhindlused	30 981	38 928	38 385	32 339	230	0	140 863
Ümberklassifitseerimine	-173	0	991 283	3 910	392	-995 668	-256
Korrigeerimine	-20 007	0	0	0	0	0	0
Kokku liikumised	466 442	-742	473 305	-82 077	3 287	173 507	1 033 722
31.12.2008							
Soetusmaksumus	21 269 057	351 842	20 795 134	707 758	51 925	1 036 378	22 943 037
Kogunenud kulum	-4 105 119	0	-4 697 780	-472 187	-38 333	0	-5 208 300
Jääkväärtus	17 163 938	351 842	16 097 354	235 571	13 592	1 036 378	17 734 737
Müügioteel põhivara	0	800	0	0	0	0	800

Suuremad soetused 2008.a:saadud ja renoveeritud teed 1 410 787 tuhat krooni, laevatee Peipsi- Piirissaare vahel 17 400 tuhat krooni, ettemaks teede renoveerimiseks 1 358 115 tuhat krooni, raadiosageduse järelevalve baasaparatuur 12 800 tuhat krooni, meremõõdistusseadmed 6 300 tuhat krooni Ettemaksud on tehtud: Koidula piirijaama ehitustöödeks 118 934 tuhat krooni, multifunktsionaalse jäämurdja projekteerimine 4 146 tuhat krooni, hoonete renoveerimiseks 1 617 tuhat krooni, tuletornide ja tulepaakide renoveerimine ja ehitus 1 709 tuhat krooni. Ümber hinnati teedevalitsuste maa, hooned, rajatised ja seadmed, mis anti üle aktsiakapitaliks loodud teede aktsiaseltsidesse 140 863 tuhat krooni.

Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel

	31.12.2008	31.12.2007
Järgmisel majandusaastal	16 279	28 468
2.kuni 5. aastal	23 766	26 722
Peale 5. aastat	3 718	5 576

Kasutusrendile on võetud sõiduaudod ja infotehnoloogiline riistvara.

Lisa 12. Immateriaalne põhivara

(tuhandetes kroonides)

	Immateriaalne vara		Ettemaksud immateriaalse põhivara eest		Kokku	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Perioodi alguses						
Soetusmaksumus	155 252	147 863	6 343	4 613	161 595	152 476
Kogunenud kulum	- 117 856	- 110 276	0	0	- 117 856	- 110 276
Jääkväärtus	37 396	37 587	6 343	4 613	43 739	42 200
Soetused ja parendused	24 868	12 529	19 894	6 888	44 762	19 417
Kulum ja allahindlus	-23 498	- 15 247	0	0	-23 498	- 15 247
Muu mahakandmine jääkväärtuses	0	- 2 300	0	0	0	- 2 300
Saadud ja üle antud siiretena	0	0	0	319	0	319
Ümberklassifitseerimine	11 945	4 839	-11 862	- 4 839	83	0
Kokku liikumised	13 315	- 179	8 032	1 730	21 347	1 551
Jääk perioodi lõpus						
Soetusmaksumus	188 733	155 252	14 375	6 343	203 108	161 595
Kogunenud kulum	-138 022	- 117 856	0	0	-138 022	- 117 856
Jääkväärtus	50 711	37 396	14 375	6 343	65 086	43 739

Lisa 13. Kohustused

tuhandetes kroonides

	31.12.2008	31.12.2007
Saadud lõivude- ja trahvide ettemaksed (vt lisa 5)	1 107	699
Võlad tarnijatele	84 166	197 852
sh toodete ja teenuste eest	40 893	77 943
sh põhivara eest	43 273	119 909
Võlad töövõtjatele	23 872	34 618
sh puhkusetasude kohustus	23 721	24 942
sh töötasu ja muud võlad	151	9 676
Muud lühiajalised kohustused ja saadud ettemaksed	48 850 437	45 380 331
Tekkepõhised siirded	48 712 453	45 308 845
Maksu-, lõivu- ja trahvikohustused (vt lisa 5)	29 856	11 570
Viitvõlad	9	9
Toetuste ja siirete kohustused (vt lisa 6)	66 055	894
Tagatistasud, kautsjonid	664	7 735
Muud kohustused	1 203	908
Toetusteks saadud ettemaksed (vt lisa 6)	31 930	50 004
Ettemaksed müüdü põhivara eest	6 800	0
Muud saadud ettemaksed	1 467	366
Eraldised (vt lisa 14)	852	1 013
Laenukohustused (vt lisa 15)	9 080	98
Lühiajalised kohustused kokku	48 969 514	45 614 611

Olulised tingimuslikud kohustused ja nõuded

	31.12.2008	31.12.2007
Sõlmitud tarnelepingud	1 245 841	2 025 266
Teedehituseks	1 162 721	1 888 788
Laevaehitus ja veeteede korrashoiuks	9 252	62 494
Jäämurdja ehituseks	66 655	72 287
Muud lepingud	7 213	1 697
Tingimuslikud kohustused seoses kohtuprotsessidega	46 579	50 030
Saadud garantiid	113 456	95 492
Eesti pangad	58 240	75 199
Välisfirmad	50 575	19 476
Muud firmad	4 641	817
Tingimuslikud nõuded seoses kohtuprotsessidega	33 553	33 553

Lisa 14. Eraldised

tuhandetes kroonides

Eraldised	31.12.2007	Kasutatud	Lisandunud/ tühistatud	Arvestatud intressikulu	31.12.2008
Keskkonnakaitselised eraldised	635	-776	508	0	367
Muud eraldised	1 333	-538	397	492	1 684
Kokku	1 968	-1 314	905	492	2 051
sh lühiajalised	1 013	-1 314	1 153	0	852
sh pikaajalised	955	0	-248	492	1 199

Keskkonnakaitselised eraldised on kasutatud liiva- ja kruusakarjäärade korrastamiseks peale kasutusaja lõppu. Muud eraldised töötajatele väljamakstavad kutsehaigustest tingitud hüvitised.

Lisa 15. Laenukohustused

tuhandetes kroonides

	31.12.2008	31.12.2007
Laenukohustused		
Lühiajalised kapitalirendikohustused	0	98
Lühiajaline laen	9 080	0
Laenukohustused kokku	9 080	98

Laen on saadud Rahandusministeeriumilt ühistranspordi infosüsteemi väljatöötamiseks. Laen on tagasi makstud märtsis 2009.

Lisa 16. Saadud ja antud toetused

tuhandetes kroonides

16.A. Nõuded ja saadud ettemaksud toetuste ja sihtfinantseerimiste eest

	Nõuded toetuste eest		Toetusteks saadud ettemaksud	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Nõuded ja saadud ettemaksud				
Laenu- ja finantseerimiseks antud sihtfinantseerimine (EAS)	3 941	6 358	0	0
Sihtfinantseerimine	18 205	1 102	7 879	9 127
ERDF Rahandusministeerium	5 781	904	0	769
ISPA Rahandusministeerium	12 314	0	5 609	7 835
Transition Facility Rahandusministeerium		70	0	496
Muud asutused	110	128	2 270	27
Saamata kaasfinantseerimine (Jõhvi VV)	0	1 949	0	0
Põhivara sihtfinantseerimine (abi saaja)	57 944	39 766	24 051	40 877
ISPA Rahandusministeerium	44 978	39 766	19 223	36 677
ERDF Rahandusministeerium	5 019	0	4 828	4 200

Muud	7 947	0	0	0
Saamata seadusandlusest tulenevad toetused	35	5	0	0
Nõuded ja saadud ettemaksed kokku	80 125	49 180	31 930	50 004

16.B. Antud ettemaksed sihtfinantseerimise eest

	Ettemakstud toetused		Lühiajalised kohustused	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Ettemakstud toetused				
Ettemakstud sihtfinantseerimised	498 089	506 553	64 604	296
Ettevõtluse Arendamise SA ettevõtluse arendamiseks	280 238	369 678	0	0
Kredex	145 732	110 128	0	0
Riigi Infokommunikatsiooni SA investeringutoetus	5 192	2 478	0	0
Muud sihtasutused ja mittetulundusühingud	8 940	4 280	0	0
Eesti Arengufond	8 711	10 032	0	0
Kohalikele omavalitsusüksustele	12 495	9 303	61 937	0
Riigiasutustele	3 705	0	2 667	141
Muudele asutustele	7 302	654	0	0
Tütarettevõtjad	25 774	0	0	155
Ettemakstud kaasfinantseerimised	59 111	48 923	1 451	597
ERDF	35 139	46 640	0	550
ESF	23 972	2 283	0	0
ISPA	0	0	1 451	47
Ettemakstud toetused ja lühiajalised kohustused kokku	557 200	555 476	66 055	894

16.C. Sihtfinantseerimise ja toetuste tulud

	2008	2007
Saadud toetused		
Saadud sihtfinantseerimine		
Kodumaise sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 095	1 172
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	37 009	27 605
Välismaise sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	14 790	10 489
Tagasi nõutud välismaine sihtfinantseerimine (miinusega)	- 1 957	- 163
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	5 836	2 235
Välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	145 525	422 404
Välismaise sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks	137 483	34 582
Saadud toetused kokku	339 781	498 324

16.D. Antud toetused

	2008	2007
Antud toetused		
Kodumaised subsiidiumid	- 428 564	- 385 483
Sotsiaaltoetused		
Ravitoetused	- 6	0
Kutsehaiguste ja tööõnnetustega seotud kahjuhüvitised	- 351	0
Sotsiaaltoetused kokku	- 357	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	- 369 116	- 282 050
Välismaise sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	- 14 132	- 9 478
Välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimine tegevuskuludeks	- 65 840	- 89 482
Tagasi nõutud kodumaine sihtfinantseerimine (miinusega)	0	500
Tagasi nõutud välismaine sihtfinantseerimine (miinusega)	977	363
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks kokku	- 448 111	- 380 147
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	- 881 478	- 594 391
Kodumaine sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks	0	2 400
Välismaise sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks	- 133 825	- 33 337
Välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimine põhivara soetuseks	- 30 544	- 66 696
Tagasi nõutud välismaine sihtfinantseerimine (miinusega)	371	984
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks kokku	- 1 045 476	- 695 840
Mittesihotstarbeline finantseerimine		
Liikmemaksud	- 7 752	- 8 036
Muu mittesihotstarbeline finantseerimine	- 2 066	- 4 668
Mittesihotstarbeline finantseerimine kokku	- 9 818	- 12 704
Antud toetused kokku	- 1 932 326	- 1 474 174

Täiendav bilansiväline informatsioon tulevikus saadava ja antava sihtfinantseerimise kohta

	31.12.2008	31.12.2007
Saadaolev sihtfinantseerimine		
Ühtekuuluvusfond	148 522	32 127
ERDF Regionaal	14 564	13 859
Transition Facility	3 907	0
Muud mitteresidendid	11 865	17 042
Kokku saadaolev sihtfinantseerimine	178 858	63 028
Antav sihtfinantseerimine		
Ühtekuuluvusfond	148 752	30 429
ERDF Regionaal	14 564	0
Kokku antav sihtfinantseerimine	163 316	30 429

Lisa 17. Kaupade ja teenuste müük

tuhandetes kroonides

	2008	2007
Kaupade ja teenuste müük		
Riigilõivud (vt lisa 5)	407 157	454 908
Tulud majandustegevusest		
Tuletorni- ja navigatsioonitasu	145 786	154 398
Tulud transpordialasest tegevusest	75 811	73 607
Tulud sidealasest tegevusest	7 094	7 544
Üür ja rent	4 170	4 466
Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	1 941	1 930
Tulu muudelt majandusaladelt	224	388
Hoonestusõiguse seadmise tasu	2 689	2 112
Kasutamissoiguse tasu	7	71 000
Muu toodete ja teenuste müük	908	554
Tulud majandustegevusest kokku	238 630	315 999
Kaupade ja teenuste müük kokku	645 787	770 907

Lisa 18. Muud tulud

tuhandetes kroonides

	2008	2007
Kasum/kahjum kinnisvarainvesteeringute müügist	17 263	0
sh Tulu kinnisvarainvesteeringute müügist	18 503	0
sh Kinnisvarainvesteeringute jääkväärtus	-	1 240
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist	- 4 134,0	4 019,0
sh Põhivara müügitulu	5 517,0	7 237,0
sh Müügiiga seotud kulud	-	327,0
sh Müüdüd põhivara jääkväärtus	-	9 324,0
Kasum/kahjum varude müügist	1 511	70
sh Tooraine ja materjalide müügi tulu	12 520	70
sh Müüdüd tooraine ja materjalide bilansiline maksumus	-	11 009
Muud tulud varadelt	127	53
sh Võlalt arvestatud intressitulu	127	53
Trahvid	5 176	1 601
sh Väärteomenetluse seadustiku alusel määratud trahvid	1 154	1 570
sh Muud trahvid	4 022	31
Muud tulud	11 891	8 379
sh Kindlustushüvitised	4 261	2 993
sh Sunniraha ja tulud asendustäitmisest	414	186
sh Kaitsjatasu, ekspertiisitasu, kohtukulude hüvitis	4	2 651
sh Muud (ebatavalised) tulud	7 212	2 549
Muud tulud kokku	31 834	14 122

Lisa 19. Tööjõukulud

Tuhandetes kroonides

	2008		2007	
Valitavate ja ametisse nimetatud isikute töötasud	-	1 006	-	842
Avaliku teenistuse ametnike töötasu	-	229 679	-	210 108
Töötajate töötasud	-	172 827	-	176 118
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasud	-	4 749	-	5 423
Koosseisuvälised töötasud	-	2 269	-	1 819
Töötasukulud kokku	-	410 530	-	394 310
Õppelaenu kustutamine	-	1 337	-	1 382
Esindus ja vastuvõtukulud	-	786	-	731
Toitlustuskulud ja toiduraha hüvitised	-	871	-	634
Isikliku sõiduvahendi kasutamise hüvitis	-	664	-	418
Lähetuskulude hüvitamine	-	250	-	205
Muud erisoodustused	-	2 130	-	2 785
Erisoodustused kokku	-	6 038	-	6 155
Sotsiaalkindlustusmaks	-	138 500	-	133 390
Töötuskindlustusmaks	-	1 217	-	1 166
Tulumaks erisoodustustelt	-	2 048	-	2 208
Tööjõukulude kapitaliseerimine		7 117		10 139
Tööjõukulud kokku	-	551 216	-	527 090
Keskmine töötajate arv				
Avaliku teenistuse ametnikud		936,06		976,17
Töötajad		836,04		988,51
Valitavad ja ametisse nimetatud isikud		1		1
Kokku		1773,1		1965,68

Kõrgemale ja tegevjuhtkonnale arvestatud tasud

Asutus	Ametikoht	2008		2007	
		Töötasud	Muud tasud	Töötasud	Muud tasud
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	minister, abiminister	- 886	0	- 1 310	- 35
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	kantsler, asekanter	- 3 034	- 81	- 2 526	- 42
Asutused (8 asutust)	Peadirektor, asetäitjad	- 9 632	0	- 10 772	0
Maanteeamet koos teedevalitsustega	asetäitjad	- 14 762	0	- 15 435	0
Kokku		- 29 173	- 81	- 30 043	- 77

Muude tasude all on makstud tasud isikliku auto kasutamisest tööülesannete täitmisel.

Lisa 20. Majandamiskulud

tuhandetes kroonides

	2008		2007
Majandamiskulud			
Rajatiste majandamiskulud	- 449 332	-	361 563
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	- 50 120	-	48 020
Sõidukite majandamiskulud	- 50 006	-	57 111
sh maismaasõidukid	- 33 419	-	31 334
sh veesõidukid	- 16 587	-	25 777
Administreerimiskulud	- 45 269	-	43 682
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	- 43 773	-	41 413
Töömashinate ja seadmete majandamiskulud	- 33 850	-	37 760
Uurimis- ja arendustööd	- 33 241	-	21 981
Lähetuskulud	- 24 327	-	24 803
Tootmiskulud	- 15 929	-	19 322
Koolituskulud	- 14 049	-	12 004
Inventari majandamiskulud	- 12 136	-	9 715
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	- 4 285	-	705
Toiduained ja toitlustusteenused	- 1 799	-	1 802
Teavikute ja kunstiesemete kulud	- 1 431	-	1 193
Eri- ja vormiriietus	- 1 272	-	1 668
Meditiinikulud ja hügieenikulud	- 1 091	-	1 076
Mitmesugused majanduskulud	- 619	-	453
Majandamiskulud kokku	- 782 529	-	84 271

Lisa 21. Muud tegevuskulud

tuhandetes kroonides

Muud tegevuskulud	2008		2007
Maksud, lõivud, trahvid	- 524 083	-	446 177
Käibemaks	- 515 344	-	440 426
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	- 7 208	-	4 973
Maamaks	- 893	-	359
Riigilõivud	- 371	-	121
Muud maksud	- 267	-	298
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	- 2 785	-	821
Ebatõenäoliselt laekuvad maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	- 333	-	299
Edasiantud maksud, lõivud, trahvid	- 1 361	-	1 304
Muud kulud	- 6 404	-	2 148
Muud tegevuskulud kokku	- 534 966	-	450 749

Lisa 22. Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus

tuhandetes kroonides

	2008	2007
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus		
Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioon (vt lisa 10)	- 671	- 522
Materiaalse põhivara amortisatsioon (vt lisa 11)	- 1 457 970	- 1 374 136
Immateriaalse põhivara amortisatsioon (vt lisa 12)	- 23 498	- 17 559
Kokku	- 1 482 140	- 1 392 217

Lisa 23. Siirded

tuhandetes kroonides

	2008	2 007
Rahalised siirded		
Siirded eelarvest	7 569 530	7 870 847
Laekumiste siirded eelarvesse	- 2 020 864	- 2 793 370
Rahalised netosiirded kokku	5 548 666	5 077 477
Mitterahalised siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega		
Üle antud siirded	7 775	5 262
Saadud siirded	- 339 309	- 261 130
Üksustevahelised siirded kokku	- 331 534	- 255 868
Netosiire tekke- ja kassapõhise tulemi vahe kandmiseks riigieelarvesse	- 2 474 374	- 3 162 151
Netofinantseerimine riigieelarvest kokku	2 742 758	1 659 458

Lisa 24. Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

tuhandetes kroonides

	Tulud	Kulud	Finantseerimis- tehingud
Esialgne eelarve	3 715 597	-8 245 996	-334 267
Üle toodud eelmisest aastast	0	-523 747	0
Muudatused lisaelarve alusel	-302 349	567 873	-613 166
Liigenduse muudatused Vabariigi Valitsuse korralduse alusel	0	1 058	0
Eelarves kavandatud toetused	-1 856 689	1 856 689	0
Tegelikult laekunud toetused	1 451 685	-1 451 685	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-44 929	44 929	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	113 249	-113 249	0
Eelarves investeeringuteks kavandatud tulu põhivara müügist	-28 000	28 000	0
Tegelikult laekunud investeeringuteks suunatud tulu põhivara müügist	13 965	-13 965	0
Eelarves kavandatud muud arvestuslikud kulud	0	28 750	0
Tegelikud muud arvestuslikud kulud	0	-30 347	0
Saadud Vabariigi Valitsuse reservfondist	0	-2 252	0
Kokku lõplik eelarve	3 062 529	-7 853 942	-947 433

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium			
Esialgne eelarve	2 115 413	-3 308 000	-324 067
Üle toodud eelmisest aastast	0	-274 339	0
Muudatused lisaelarve alusel	31 245	-57 040	-613 166
Liigenduse muudatused Vabariigi Valitsuse korralduse alusel	0	-414	0
Eelarves kavandatud toetused	-1 268 777	1 268 777	0
Tegelikult laekunud toetused	1 170 970	-1 170 970	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-3 100	3 100	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	4 102	-4 102	0
Eelarves investeringuteks kavandatud tulu põhivara müügist	-7 000	7 000	0
Saadud Vabariigi Valitsuse reservfondist	0	-2 252	0
Kokku lõplik eelarve	2 042 853	-3 538 241	-937 233
Konkurentsiamet			
Esialgne eelarve	11 513	-40 653	0
Üle toodud eelmisest aastast	0	-389	0
Liigenduse muudatused Vabariigi Valitsuse korralduse alusel	0	1 396	0
Eelarves kavandatud toetused	-8 594	8 594	0
Tegelikult laekunud toetused	335	-335	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-4	4	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	7	-7	0
Kokku lõplik eelarve	3 257	-31 391	0
Lennuamet			
Esialgne eelarve	595	-14 102	0
Üle toodud eelmisest aastast	0	-394	0
Muudatused lisaelarve alusel	15	0	0
Liigenduse muudatused Vabariigi Valitsuse korralduse alusel	0	-309	0
Tegelikult laekunud toetused	167	-167	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-40	40	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	20	-20	0
Kokku lõplik eelarve	757	-14 952	0
Maanteeamet			
Esialgne eelarve	299 313	-3 618 760	0
Üle toodud eelmisest aastast	0	-202 263	0
Muudatused lisaelarve alusel	1 705	266 850	0
Liigenduse muudatused Vabariigi Valitsuse korralduse alusel	0	237	0
Eelarves kavandatud toetused	-254 338	254 338	0
Tegelikult laekunud toetused	134 745	-134 745	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-27 700	27 700	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	93 360	-93 360	0
Eelarves investeringuteks kavandatud tulu põhivara müügist	-10 000	10 000	0
Tegelikult laekunud investeringuteks suunatud tulu põhivara müügist	11 831	-11 831	0
Kokku lõplik eelarve	248 916	-3 501 834	0
Patendiamet			
Esialgne eelarve	33 180	-22 070	0
Üle toodud eelmisest aastast	0	-83	0
Tegelikult laekunud toetused	202	-202	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-180	180	0

Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	282	-282	0
Eelarves kavandatud muud arvestuslikud kulud	0	900	0
Tegelikud muud arvestuslikud kulud	0	-900	0
Kokku lõplik eelarve	33 483	-22 456	0
Tarbijakaitseamet			
Esiialgne eelarve	955	-17 513	0
Üle toodud eelmisest aastast	0	-828	0
Eelarves kavandatud toetused	-515	515	0
Tegelikult laekunud toetused	685	-685	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-40	40	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	57	-57	0
Kokku lõplik eelarve	1 143	-18 529	0
Veeteede Amet			
Esiialgne eelarve	494 968	-592 609	0
Üle toodud eelmisest aastast	0	-23 830	0
Muudatused lisaeelarve alusel	-155 090	156 279	0
Eelarves kavandatud toetused	-181 678	181 678	0
Tegelikult laekunud toetused	59 218	-59 218	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-4 000	4 000	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	4 539	-4 539	0
Eelarves investeringuteks kavandatud tulu põhivara müügist	-8 000	8 000	0
Kokku lõplik eelarve	209 957	-330 239	0
Tehnilise Järelevalve Amet			
Esiialgne eelarve	235 272	-303 919	-200
Üle toodud eelmisest aastast	0	-6 174	0
Muudatused lisaeelarve alusel	-147 122	199 983	0
Liigenduse muudatused Vabariigi Valitsuse korralduse alusel	0	33	0
Eelarves kavandatud toetused	-21 267	21 267	0
Tegelikult laekunud toetused	23 462	-23 462	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-260	260	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	95	-95	0
Eelarves investeringuteks kavandatud tulu põhivara müügist	-3 000	3 000	0
Kokku lõplik eelarve	87 180	-109 107	-200
Eesti Riiklik Autoregistrikeskus			
Esiialgne eelarve	393 970	-112 758	-10 000
Üle toodud eelmisest aastast	0	-1 980	0
Muudatused lisaeelarve alusel	-33 300	0	0
Liigenduse muudatused Vabariigi Valitsuse korralduse alusel	0	-260	0
Tegelikult laekunud toetused	242	-242	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-510	510	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	1 237	-1 237	0
Eelarves kavandatud muud arvestuslikud kulud	0	27 850	0
Tegelikud muud arvestuslikud kulud	0	-29 447	0
Tegelikult laekunud investeringuteks suunatud tulu põhivara müügist	2 134	-2 134	0
Kokku lõplik eelarve	363 773	-119 698	-10 000
Patendiraamatukogu			
Esiialgne eelarve	95	-5 467	0
Üle toodud eelmisest aastast	0	-66	0

Muudatused lisaeelarve alusel	198	-198	0
Eelarves kavandatud toetused	-198	198	0
Tegelikult laekunud toetused	330	-330	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-95	95	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	71	-71	0
Kokku lõplik eelarve	401	-5 839	0
Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus			
Esialgne eelarve	130 322	-210 144	0
Üle toodud eelmisest aastast	0	-13 400	0
Muudatused lisaeelarve alusel	0	2 000	0
Liigenduse muudatused Vabariigi Valitsuse korralduse alusel	0	375	0
Eelarves kavandatud toetused	-121 322	121 322	0
Tegelikult laekunud toetused	61 329	-61 329	0
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-9 000	9 000	0
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	9 479	-9 479	0
Kokku lõplik eelarve	70 808	-161 656	0

Selgitus: **Tulusid** vähendati **Riigi 2008.a lisaeelarvega** 302 mln kr, sh riigilõivud vähenesid 35 mln kr Eesti Riikliku Autoregistriskuse (ARK) riigilõivude prognoosist väiksema laekumise tõttu, laekumised välisvahenditest vähenesid 277 mln kr seoses 2007-2013 perioodi struktuurivahendite prognoosist aeglasema kasutuselevõtuga, muud tulud suurenesid 10 mln kr, millest suurema osa moodustasid tulud varadelt. **Kulusid** vähendati 568 mln kr, sh riigiteede hoiuks ettenähtud vahendid vähenesid 237 mln kr seoses kütuseaktsiisi laekumise prognoosi vähenemisega, välisvahenditega seotud kulud vähenesid 277 mln kr, sihtotstarbelised eraldise vähenesid 51 mln kr, sh Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) halduskulud 3 mln kr ja toetuste täiendav riigieelarveline rahastamine 15 mln, Tehnilise Järelevalve Ameti välisprojektidega seotud riigieelarvelised vahendid vähenesid 31 mln kr seoses projektide edasilükkumisega järgmisesse aastasse, Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse projekti Külatee vahendeid vähendati 2 mln kr seoses projekti lõppemisega. **Eelmisest aastast ületoodud vahenditest** moodustasid suurema osa investeeringud projektide jätkamiseks ning eraldised investeeringuteks, sh kohalike teede hoid, Koidula Piirijaama ehituse vahendid, eraldised KredExile ja EASile ning ühistranspordi toetuste kasutamata reserv.

Vabariigi Valitsuse reservfondist saadi 2 mln kr ARKi kohtukulude katteks.

Vabariigi Valitsuse korraldusega vähendati aasta lõpuks vabaks jäänud kaasfinantseerimise vahendeid 1 mln kr, mis suunati Kultuuriministeeriumi makseraskustes olnud projektidele.

ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 31.12.2008 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja siseauditi eest vastutava isiku hinnangust majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Ministeeriumi tegevjuhtkond on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi juhtkond on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja Vabariigi Valitsusele esitamiseks heaks kiitnud.

26.mai 2009

Juhan Parts

Minister

_____

(allkiri)

(kuupäev)

Marika Priske

Kantsler

_____

(allkiri)

(kuupäev)